

**Становище 26/2025 относно проекта на решение за
изпълнение на Европейската комисия съгласно
Регламент (ЕС) 2016/679 относно адекватното ниво на
защита на личните данни в Обединеното кралство**

Прието на 16 октомври 2025 г.

Кратък преглед

На 22 юли 2025 г. Европейската комисия започна процедура по приемане на своя проект на решение за изпълнение относно адекватното ниво на защита на личните данни в Обединеното кралство съгласно член 45, параграф 2 от ОРЗД. С настоящия проект се удължава валидността на някои части от предишното решение относно адекватното ниво на защита от 28 юни 2021 г. чрез позоваване до декември 2031 г.

На същата дата Европейската комисия поиска становището на Европейския комитет по защита на данните (ЕКЗД). Оценката на ЕКЗД относно адекватността на нивото на защита, което се осигурява от Обединеното кралство, е извършена въз основа на анализ както на самото проекторешение, така и на документацията, предоставена от Европейската комисия.

ЕКЗД се съсредоточи върху оценката както на общите аспекти на защитата на данните в проекта на решение, така и на достъпа на публичните органи до лични данни, предавани от ЕИП към Обединеното кралство за целите на правоприлагането и националната сигурност, включително на правните средства за защита, с които разполагат физическите лица в ЕИП.

ЕКЗД оцени също така дали гаранциите, предвидени в правната рамка на Обединеното кралство, са въведени и ефективни.

Като основен източник за справка за настоящия документ, ЕКЗД използва своя Референтен документ относно адекватното ниво на защита съгласно ОРЗД („Референтен документ относно адекватното ниво на защита съгласно ОРЗД“), приет на 28 ноември 2017 г., последно преработен и приет на 6 февруари 2018 г., и Препоръки 2/2020 на ЕКЗД относно европейските основни гаранции при прилагане на мерки за наблюдение.

ЕКЗД приветства продължаващото съгласуване между рамката за защита на данните на Обединеното кралство и ЕС, въпреки последните промени в приложимата правна рамка на Обединеното кралство. На този фон в настоящото становище се подчертават няколко точки, които изискват по-нататъшен анализ, както и някои въпроси, които Комисията следва да следи отблизо през следващите години в рамките на задължението си за наблюдение съгласно член 45, параграф 4 от ОРЗД.

ЕКЗД отбелязва, че Обединеното кралство въведе промени по отношение на „наследената“ обща правна рамка на ЕС по силата на Закона за запазеното право на ЕС (отмяна и реформа) от 2023 г. („Закон за запазеното право на ЕС“), който, наред с другото, премахва принципа на върховенството на правото на ЕС (с гаранции за някои разпоредби на ОРЗД) и премахва прякото прилагане на принципите на правото на ЕС, включително правото на неприкосновеност на личния живот и защита на данните, произтичащи от Хартата на основните права. ЕКЗД приканва Комисията да обясни и направи по-подробна оценка на промените, въведени със Закон за запазеното право на ЕС, и да оцени тяхното въздействие върху правната рамка на Обединеното кралство като цяло и по-специално върху неговата рамка за защита на данните. ЕКЗД също счита, че това е област, която трябва да бъде внимателно наблюдавана от Комисията в бъдеще.

ЕКЗД отбелязва, че на министъра са предоставени нови правомощия да въвежда промени в новата рамка за защита на данните чрез вторични регламенти, които в определени случаи изискват по-малко парламентарен контрол, например при международни предавания на данни, автоматизирано вземане на решения и управление на разузнавателната дейност. ЕКЗД приканва Комисията да подчертае в окончателното решение за адекватността на нивото на защита областите, които възнамерява да наблюдава внимателно, тъй като съществува риск от по-

нататъшно отклонение от законодателството на ЕС за защита на данните чрез вторично законодателство на Обединеното кралство.

Европейският комитет за защита на данните отбелязва промени в правилата, регулиращи преноса на лични данни, по-специално новия индикативен списък с елементи, които трябва да се вземат предвид при теста за адекватност, в който не са включени важни елементи, фигурирали в предишния тест за адекватност на Обединеното кралство¹. Това се отнася както за предаването на данни на трети държави, извършвано съгласно ОРЗД на Обединеното кралство, така и за предаването на данни, обработвани за целите на правоприлагането. ЕКЗД насърчава Комисията специално да доразвие своята оценка на тези аспекти и да наблюдава развитието и практическото прилагане на този нов тест за адекватност.

ЕКЗД приканва Комисията да направи по-подробна оценка на реструктурирането на Службата на комисаря по информацията („СКИ“) като комитет и на правилата за назначаване и освобождаване от длъжност на членове на Комитета с изпълнителни и неизпълнителни функции. ЕКЗД приканва Комисията също така да предостави по-подробна информация относно неотдавнашната консултация на СКИ, издадена след настоящия проект на решение, с цел да се въведе нова система за разпределяне на разглеждането на жалби. ЕКЗД приканва Комисията да наблюдава всички тези промени, след като те влязат в сила. Въпреки че оценява като положителна политиката на СКИ за прозрачност и наличието на статистически и аналитични данни за нейните дейности по правоприлагане, ЕКЗД също така приканва Комисията и да направи по-подробна оценка и да наблюдава прилагането на корективните правомощия, ефективността на санкциите и средствата за правна защита за засегнатите страни в рамката за защита на данните на Обединеното кралство.

ЕКЗД счита, че е от съществено значение да се оценят разширените изключения, свързани с националната сигурност, съгласно рамката за правоприлагане и продължава да бъде особено бдителен по отношение на всички изключения от принципа на пропорционалност, както и от изискването за обработване на лични данни за легитимни цел. По същия начин към всяко изключение от правомощията на надзорния орган следва да се подхожда предпазливо. Всяко ограничение на упражняването на правата и свободите, признати в Хартата, трябва да зачита тяхната същност и, при спазване на принципа на пропорционалност, може да се налага само ако е необходимо и действително отговаря на цели от обществен интерес, признати от Съюза, или на необходимостта да се защитят правата и свободите на другите граждани. ЕКЗД призовава Комисията да допълни своята оценка в окончателното решение за адекватността на нивото на защита и да следи конкретно прилагането, на практика, на изключенията за правоприлагащите органи, свързани с националната сигурност.

ЕКЗД отбелязва, че дейностите по обработване, извършвани от органи, компетентни в областта на правоприлагането, могат при определени обстоятелства да попадат в обхвата на правилата, които обикновено се прилагат за обработването на лични данни от националните органи за сигурност. В този смисъл следва да се обърне специално внимание на това да се гарантира, че режимът за защита на данните по отношение на обработването на данни в областта на националната сигурност не се разширява, така че да включва интереси, които не са свързани с националните. ЕКЗД приканва Комисията да наблюдава дали отговарящите на условията

¹ i) правилата на третата държава по отношение на „обществената сигурност, отбраната, националната сигурност и наказателното право и достъпа на публичните органи до лични данни“, ii) съдебната практика, iii) наличието на действителни и приложими права, с които се ползват субектите на данни, както и административните и съдебните средства за защита, с които субектите на данни, чиито лични данни се предават, могат действително да се ползват, и iv) един или повече независими надзорни органи.

компетентни органи са в състояние да поддържат ясно разграничение между различните цели на обработването, за да могат да се придържат към конкретната приложима правна рамка.

ЕКЗД приветства разясненията, постигнати между Обединеното кралство и САЩ в рамките на Споразумението относно Акта за компютърни услуги в облак между Обединеното кралство и САЩ, които осигуряват допълнителна правна яснота. Същевременно ЕКЗД би искал да припомни необходимостта от подобряване на равнището на гаранциите, предвидени в Рамковото споразумение между ЕС и САЩ, чиито гаранции за неприкосновеност на личния живот и защита на данните са включени в Споразумението относно Акта за компютърни услуги в облак между Обединеното кралство и САЩ. Като цяло, ЕКЗД счита, че е необходимо да се изясни оценката на Комисията относно Споразумението относно Акта за компютърни услуги в облак между Обединеното кралство и САЩ и всяко възможно въздействие върху нивото на защита. ЕКЗД приканва Комисията да продължи да включва Споразумението относно Акта за компютърни услуги в облак между Обединеното кралство и САЩ (Cloud Act Agreement) в своите бъдещи оценки и прегледи.

Както наскоро беше посочено в Изявление 5/2024, ЕКЗД счита, че криптирането е от съществено значение за гарантиране на сигурността и поверителността на личните данни и електронните съобщения. Известията за технически капацитет съгласно Закона за правомощията за разследване от 2016 г., които задължават компаниите да предоставят възможност за премахване на криптирането по искане на правителствени органи, създават системни уязвимости и представляват пряка заплахата за целостта и поверителността на електронните комуникации. Подобни развития заслужават внимание в решението относно адекватното ниво на защита, по-специално в светлината на член 45, параграф 2, буква а) от ОРЗД, който изисква не само теоретична оценка на правната рамка, но и на нейното прилагане, и следва да бъдат наблюдавани.

Европейският комитет за защита на данните отбелязва, че Законът за изменение на правомощията за разследване от 2024 г. въвежда специален режим за съхранение и проверка на масиви от лични данни, за които лицата, до които се отнасят личните данни, „не могат да имат или имат само ниски разумни очаквания за защита на неприкосновеността на личния живот“. ЕКЗД счита, че са необходими допълнителни разяснения по отношение на съответните промени, по-специално по отношение на понятията „индивидуални разрешения“ и „разрешения за категории“. Освен това ЕКЗД приканва Комисията да следи отблизо прилагането на практика на термина „ниски или никакви разумни очаквания за защита на неприкосновеността на личния живот“.

Съдържание

1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	7
1.1. Обхват на проекта на решение на Комисията	7
1.2. Обхват на настоящото становище на ЕКЗД	8
1.3. Развитие на правната рамка на Обединеното кралство.....	9
1.4. Общи бележки и опасения	11
1.4.1. Международни ангажименти, поети от Обединеното кралство	11
1.4.2. Правомощия на министъра да въвежда промени в ЗДИД чрез вторични разпоредби	11
2. Общи аспекти на защитата на данните	12
2.1. Признати законни интереси	12
2.1.1. Общи бележки	12
2.1.2. Разкриване за целите на обработването, описано в член 6, параграф 1, буква д)	13
2.2. Индивидуални права.....	14
2.2.1. Права на достъп.....	14
2.2.2. Предпазни мерки във връзка с „изключението във връзка с имиграционния контрол“	15
2.3. Ограничения във връзка с последващо предаване на данни	15
2.4. Автоматизирано вземане на решения	17
2.4.1. Автоматизирано вземане на решения и човешко участие	18
3. Процесуален механизъм и механизъм за правоприлагане	19
3.1. Надзор и правоприлагане.....	19
3.1.1. Независим надзор	19
3.1.2. Правоприлагане, включително санкции	20
4. Достъп до и използване на лични данни, предадени от Европейския съюз, от публични органи в Обединеното кралство	22
4.1. Достъп и използване от публичните органи на Обединеното кралство за целите на наказателното правоприлагане	22
4.1.1. Правни основания и приложими гаранции	23
4.1.1.1. Правомощия за разследване за целите на правоприлагането	23
4.1.1.2. Изключения, свързани с националната сигурност, за правоприлагащите органи	23
4.1.2. Съвместни контролни функции между разузнавателните агенции на Обединеното кралство и правоприлагащите органи.....	26
4.1.3. Право на достъп.....	26

4.1.4.	Последващо предаване	27
4.1.4.1.	Нов тест за ниво на защита на данните	27
4.1.4.2.	Споразумението между Обединеното кралство и САЩ относно Закона за изчисленията в облак	28
4.1.5.	Надзор и средства за защита	30
4.2.	Достъп и използване от публичните органи на Обединеното кралство за целите на националната сигурност	31
4.2.1.	Използване на известия за технически капацитет	31
4.2.2.	Правни основания и приложими гаранции	33
4.2.3.	Надзор и средства за защита	35
5.	Преразглеждане, продължителност и подновяване на проекта на решение	35

Европейският комитет по защита на данните,

като взе предвид член 70, параграф 1, буква т) от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (по-нататък „ОРЗД“),

като взе предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП), и по-специално Приложение XI и протокол 37 към него, изменени с Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 154/2018 от 6 юли 2018 г.²,

като взе предвид членове 12 и 22 от своя Правилник за дейността,

ПРИЕ СЛЕДНОТО СТАНОВИЩЕ:

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. ОБХВАТ НА ПРОЕКТА НА РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

1. На 22 юли 2025 г. Европейската комисия („Комисията“) поиска становището на Европейския комитет по защита на данните („ЕКЗД“) относно проекта на решение за изпълнение за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2021/1772 на Комисията от 28 юни 2021 г. съгласно ОРЗД относно защитата на личните данни от страна на Обединеното кралство („проекта за решение“). В проекта си за решение Комисията стигна до заключението, че Обединеното кралство продължава да осигурява адекватно ниво на защита на личните данни, предавани от Европейския съюз към Обединеното кралство в рамките на приложното поле на ОРЗД.
2. Европейският комитет за защита на данните отбелязва, че този проект на решение удължава с 6 години валидността на Решение за изпълнение (ЕС) 2021/1772 на Комисията от 28 юни 2021 г. съгласно ОРЗД относно защитата на личните данни от Обединеното кралство („предишното решение относно адекватното ниво на защита на личните данни в Обединеното кралство“), което трябваше да изтече на 27 юни 2025 г. (клауза за изтичане на срока). Предишното решение на Обединеното кралство относно адекватното ниво на защита беше удължено с шест месеца — до 27 декември 2025 г. по силата на Решение (ЕС) 2025/1225 от 24 юни 2025 г., за да се даде възможност на Обединеното кралство да завърши реформите си в областта на защитата на данните³.
3. В проекта си за решение Комисията оцени „дали заключението, че Обединеното кралство осигурява адекватно ниво на защита, остава фактически и правно обосновано с оглед на развитието, настъпило след приемането на предишното решение относно адекватното ниво на защита в Обединеното кралство“.

² „Държави членки“ в настоящото становище следва да се разбира в смисъла на „държави — членки на ЕИП“.

³ При поискване ЕКЗД издаде „Становище 06/2025 относно удължаването на срока на действие на решенията за изпълнение на Европейската комисия съгласно ОРЗД и ДПЗД относно адекватната защита на личните данни в Обединеното кралство“.

4. Комисията съсредоточи оценката си върху новите развития в законодателството на Обединеното кралство за защита на данните, и по-специално върху промените, въведени със Закона за данните (използване и достъп) от 2025 г. (ЗДИД). Комисията специално разгледа елементите, изброени в съображение 281 от предишното решение относно адекватната защита на личните данни в Обединеното кралство, като всички те са включени в проекта за решение.
5. ЕКЗД е съгласен, че основният акцент на оценката трябва да бъде върху всички нови приложими промени в законодателството на Обединеното кралство и елементите, подчертани в предишното решение за адекватност на нивото на защита в Обединеното кралство, доколкото са оценени всички елементи, посочени в член 45, параграф 2 от ОРЗД. Европейският комитет по защита на данните би приветствал, ако в окончателното си решение за адекватност на защитата Комисията изрично поясни, че всички елементи, изброени в член 45, параграф 2 от ОРЗД, са били оценени, за да се стигне до заключението, че общата правна рамка на Обединеното кралство продължава да осигурява адекватно ниво на защита на личните данни, предавани от Европейския съюз към Обединеното кралство. ЕКЗД също така би приветствал пояснение от страна на Комисията, че тя ще извършва текуща оценка на тези елементи като част от своята роля на наблюдател.

1.2. ОБХВАТ НА НАСТОЯЩОТО СТАНОВИЩЕ НА ЕКЗД

6. От ЕКЗД се очаква да предостави независимо становище на Комисията за оценка на адекватността на нивото на защита в трета държава⁴, и да установи евентуалните пропуски в рамката за адекватно ниво на защита и да се постарее да направи предложения, насочени към преодоляването на тези пропуски⁵. Поради специфичната ситуация в Обединеното кралство новото решение относно адекватното ниво на защита допълва същото такова от 2021 г., което остава в сила за частите, които не са конкретно разгледани в настоящия проект на решение. По същия начин с настоящото становище ЕКЗД надгражда и доразвива своето Становище 14/2021⁶. В резултат на това анализът и коментарите на ЕКЗД, представени в предишното му становище относно предишното решение относно адекватното ниво на защита в Обединеното кралство, като цяло остават актуални.
7. Като взе предвид горепосоченото, ЕКЗД съсредоточи коментарите си върху избрани точки, представени в проекта за решение, особено когато са необходими допълнителни разяснения, допълнителна информация или бъдещо наблюдение от страна на Европейската комисия.
8. EDPB отбелязва също, че съгласно членове 47 и 94 от Регламент (ЕС) 2018/1725⁷ институциите, органите, службите и агенциите на Европейския съюз могат да предават лични данни на трета държава, територия, сектор или международна организация, признати от Европейската комисия

⁴ Вж. член 70, параграф 1, буква с) от ОРЗД.

⁵ Вж. Работна група по член 29, Референтен документ относно адекватното ниво на защита, глава 2 Процедурни аспекти за констатациите относно адекватното ниво на защита съгласно ОРЗД, приет на 28 ноември 2017 г., последно преработен и приет на 6 февруари 2018 г., РД 254 ред.01 (одобрен от ЕКЗД, вж. <https://edpb.europa.eu/our-worktools/general-guidance/endorsed-wp29-guidelines>); (наричан по-долу „Референтен документ относно адекватното ниво на защита съгласно ОРЗД“).

⁶ Становище 14/2021 относно проекта на решение за изпълнение на Европейската комисия съгласно Регламент (ЕС) 2016/679 относно адекватното ниво на защита на личните данни в Обединеното кралство, прието на 13 април 2021 г. https://www.edpb.europa.eu/system/files/2021-04/edpb_opinion142021_ukadequacy_gdpr.pdf_en.pdf.

⁷ Регламент (ЕС) № 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица при обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО („РЗДЕС“), ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39.

съгласно член 45, параграф 3 от ОРЗД като осигуряващи адекватно ниво на защита, при условие че предаването служи единствено за изпълнение на задачи, попадащи в компетентността на администратора, без да се изисква допълнително разрешение. Европейският комитет по защита на данните приканва Комисията да припомни тази правна възможност в съображенията на окончателното решение за адекватност.

1.3. РАЗВИТИЕ НА ПРАВНАТА РАМКА НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

9. Както е обяснено в проекта за решение⁸, след изтичането на периода на прилагане, договорен в Споразумението за оттегляне между Обединеното кралство и ЕС⁹ на 31 декември 2020 г., Обединеното кралство възнамеряваше да приеме нов режим за защита на данните, който ще се различава от правната рамка на ЕС. В крайна сметка Обединеното кралство въведе ограничени промени в съществуващата си рамка за защита на данните, по-специално по силата на ЗДИД.
10. Освен защитата на данните, една от най-важните промени в правната рамка на Обединеното кралство, откакто беше прието предишното решение за адекватно ниво на защита на данните в Обединеното кралство, се отнася до „наследената“ обща правна рамка на ЕС (наречена „запазено право на ЕС“), т.е. правни разпоредби на Европейския съюз, интегрирани в законодателството на Обединеното кралство чрез оттегления Закон от 2018 г. Запазеното право на ЕС обхващаше общите принципи на правото на ЕС, включително основните права, произтичащи от Хартата на основните права на ЕС („Хартата¹⁰“), както и принципите на пропорционалност и необходимост, които са оказали влияние върху развитието и тълкуването на законодателството за защита на данните в Обединеното кралство. Съгласно оттегления Закона от 2018 г., запазеното право на ЕС е запазило своя статут на върховенство над вторичното законодателство на Обединеното кралство, а запазеното право на ЕС трябва да се тълкува в съответствие с общите принципи на правото на ЕС. Въпреки това, след въвеждането на Закона за запазеното право на ЕС (отмяна и реформа) от 2023 г. („Закон REUL“)¹¹, Обединеното кралство премахна прякото прилагане на принципите на правото на ЕС от своето национално законодателство, включително основните права, произтичащи от Хартата. Законът REUL също така премахна принципа на върховенството на правото на ЕС, тъй като запазеното право на ЕС (сега наричано „асимилирано право“) вече трябва да се тълкува в съответствие с националното право на Обединеното кралство, а не в съответствие с принципите на правото на ЕС. Това представлява значителна промяна в правния ред на Обединеното кралство.
11. Освен това, въпреки че понастоящем е спряно въвеждането на текст за облекчаване на режима, по силата на Закона за запазеното право на ЕС би могъл да бъде въведен нов по-облекчен правен критерий за съдиите от Апелативния съд и Върховния съд за отклонение от запазена съдебна практика на ЕС¹². Ако бъде въведено, това изменение има потенциала да доведе до значителна промяна в Обединеното кралство.

⁸ Вж. съображение 2 от проекторешението.

⁹ Периодът на изпълнение е период от време, договорен в Споразумението за оттегляне между Обединеното кралство и ЕС, в който Обединеното кралство вече няма да бъде член на ЕС, но ще продължи да се подчинява на правилата на ЕС и да остане член на единния пазар и митническият съюз. Вж. Закон на Европейския съюз (Споразумение за оттегляне) от 2020 г.

¹⁰ Хартата на основните права на Европейския съюз (ОВ С 326, 26.10.2012 г., стр. 391—407).

¹¹ Вж. съображение 11 от проекторешението.

¹² Вж. раздел 6 от Закона за запазеното право на ЕС (отмяна и реформа) от 2023 г., разпоредби от 2024 г. (Заповед за влизане в сила № 2 и Разпоредби за запазване) (Отмяна).

12. Въпреки тези промени ЕКЗД приветства включването на гаранции в Закона за запазеното право на ЕС, за да се гарантира, че законодателството в областта на защитата на данните няма да загуби предимство при определени обстоятелства. Тези гаранции включват изискванията, че всеки законодателен акт, „който налага задължение или предоставя правомощия за обработване на лични данни, не отменя изискването съгласно основното законодателство за защита на данните, свързано с обработването на лични данни“, и че рамката за защита на данните продължава да има предимство пред друго законодателство на Обединеното кралство¹³. Независимо от това ЕКЗД отбелязва, че тези гаранции включват и две изключения: i) когато Парламентът на Обединеното кралство може да избере да отмени умишлено изискванията за защита на данните¹⁴ и ii) когато е налице освобождаване за някои разпоредби на ЗЗД от 2018 г. и тези разпоредби ще имат предимство пред ОРЗД на Обединеното кралство¹⁵. Все още няма яснота по отношение на последиците от второто освобождаване и те все още се обсъждат в Обединеното кралство.
13. По отношение на защитата на основните права, залегнали в Хартата, в съображение 12 от проекта за решение се обяснява, че всички позовавания на основните права и свободи в ОРЗД и ЗЗД на Обединеното кралство от 2018 г. са заменени с позовавания на права съгласно Европейската конвенция за правата на човека, включени в националното законодателство съгласно Закона за правата на човека от 1998 г.¹⁶
14. ЕКЗД приканва Комисията да направи по-подробна оценка на тези промени в правния ред на Обединеното кралство, описани в точки 10, 11 и 12 по-горе, за да обясни промените, въведени със Закон за запазеното право на ЕС, и да оцени тяхното въздействие върху рамката на Обединеното кралство за защита на данните. Европейският комитет за защита на данните също счита, че това е област, която трябва да бъде внимателно наблюдавана в бъдеще от Комисията, и приканва това да бъде направено.
15. И накрая, ЕКЗД отбелязва няколко промени съгласно ЗДИД относно правната рамка, приложима за електронните съобщения, включително бисквитките, и припомня, че обработването на лични данни може да наложи позоваване на приложното поле на ОРЗД на Обединеното кралство¹⁷. Поради това, Комитетът приканва Комисията да ги включи в оценката си, с оглед взимане на окончателно решение, доколкото те биха могли да оказат въздействие върху защитата на данните. Освен това ЕКЗД призовава Комисията да следи отблизо практическото въздействие на промените, свързани с „бисквитките“, освободени от задължението за съгласие.

¹³ Вж. раздел 183, буква А, от ЗЗД от 2018 г., въведен с член 106, параграф 2 от ЗДИД.

¹⁴ Вж. член 183, буква А, точка 3 от ОЗД от 2018 г., въведен с член 106, параграф 2 от ЗДИД.

¹⁵ Тези разпоредби са изброени в раздел 186, член 3 от Закона за защита на данните от 2018 г. Това означава, че когато е налице противоречие между член 23 от ОРЗД на Обединеното кралство и един от изброените раздели, например приложение 2 към ЗЗД от 2018 г., съдържащо изключенията от правата на субектите на данни, предимство ще има тълкуването на ЗЗД от 2018 г.

¹⁶ Вж. член 8 от Европейската конвенция за правата на човека.

¹⁷ Становище 5/2019 относно взаимодействието между Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации и ОРЗД, по-специално що се отнася до компетентността, задачите и правомощията на органите за защита на данните, достъпно на адрес: https://www.edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/201905_edpb_opinion_eprivacydir_gdpr_interplay_en_0.pdf.

1.4. ОБЩИ БЕЛЕЖКИ И ОПАСЕНИЯ

1.4.1.МЕЖДУНАРОДНИ АНГАЖИМЕНТИ, ПОЕТИ ОТ ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

16. Във връзка с международните ангажменти, поети от Обединеното кралство¹⁸, ЕКЗД приветства факта, че Обединеното кралство продължава да спазва ЕКПЧ и да се подчинява на юрисдикцията на ЕСПЧ. Освен това Обединеното кралство се е присъединило и към Конвенция № 108¹⁹ и Допълнителния протокол към нея²⁰, както и през 2018 г. е подписало Конвенция № 108+²¹. Тези международни ангажменти са важни съображения²² и следва да се вземат под внимание като част от оценката за подновяване както на решенията на Обединеното кралство относно адекватното ниво на защита съгласно ОРЗД, така и на ДЗДП.
17. Като цяло ЕКЗД подкрепя усилията за бързо ратифициране на Конвенция № 108 + от трети държави като значима стъпка към привеждане в съответствие с международно признатите принципи за защита на данните и като сигнал за ангажираността им с по-широки стандарти и основни права.

1.4.2.ПРАВОМОЩИЯ НА МИНИСТЪРА ДА ВЪВЕЖДА ПРОМЕНИ В ЗДИД ЧРЕЗ ВТОРИЧНИ РАЗПОРЕДБИ

18. Въпреки че повечето от промените, въведени в рамката за защита на данните в Обединеното кралство, имат за цел да изяснят и улеснят спазването на закона, някои от тях могат да окажат влияние, в зависимост от тяхното прилагане, върху стандарта за защита на личните данни в Обединеното кралство.
19. Във връзка с това ЕКЗД отбелязва, че на министъра са предоставени нови правомощия за въвеждане на промени в ЗДИД чрез вторични разпоредби, които изискват по-малък парламентарен контрол. В някои случаи, например при международното предаване на данни (вж. раздел 2.3), автоматизираното вземане на решения (раздел 2.4) и управлението на разузнавателните органи (раздел 3), тези нови правомощия са широки и в проекта на решение не е предоставена допълнителна информация за това какви гаранции ще бъдат въведени и как се предвижда тези правомощия да се използват на практика.
20. ЕКЗД приканва Комисията да подчертае в окончателното решение за адекватността на нивото на защита областите, които възнамерява да наблюдава внимателно, тъй като съществува риск от по-нататъшно отклонение от законодателството на ЕС за защита на данните чрез вторично законодателство на Обединеното кралство.

¹⁸ Вж. глава 1: Известна обща информация във връзка с концепцията за адекватност в Референтния документ относно адекватното ниво на защита.

¹⁹ Вж. Конвенция за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни, Конвенция № 108, 28 януари 1981 г.

²⁰ Вж. Допълнителния протокол към Конвенцията за защита на лицата по отношение на автоматизираната обработка на лични данни, относно надзорните органи и трансграничния обмен на данни, открит за подписване на 8 ноември 2001 г.

²¹ Вж. Протокол за изменение на Конвенцията за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни („Конвенция 108+“), 18 май 2018 г.

²² Вж. съображение 105 от ОРЗД.

2. ОБЩИ АСПЕКТИ НА ЗАЩИТАТА НА ДАННИТЕ

2.1. ПРИЗНАТИ ЗАКОННИ ИНТЕРЕСИ

2.1.1. ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

21. В съображения 22, 23 и 24 Комисията съсредоточава своята оценка върху въвеждането на ново правно основание, т.е. обработване, необходимо за целите на признат законен интерес. В приложение 1 към актуализирания ОРЗД на Обединеното кралство са изброени тези признати законни интереси.
22. Съгласно насоките на Службата на комисаря по информацията (СКИ) по тази тема²³ администраторите на данни, които разчитат на признат законен интерес като правно основание, все още са задължени да спазват всички други изисквания съгласно ОРЗД на Обединеното кралство, включително да гарантират, че обработването е необходимо и пропорционално за постигане на предварително одобрената цел. Тъй като това не се припомня в проекта за решение и представлява съществен елемент от заключението, че това ново правно основание не подкопава нивото на защита на правата на субектите на данни, ЕКЗД приканва Комисията да изясни тази точка.
23. Изброяването на признатите законни интереси в закона не изглежда проблематично само по себе си, нито решението за въвеждане на такава нова правна основа, което осигурява по-голяма яснота за администраторите и следва да бъде приветствано.
24. ЕКЗД обаче отбелязва, че някои признати законни интереси се състоят от: i) необходимостта от обработване на лични данни с цел опазване на националната сигурност, защита на обществената сигурност или по причини, свързани с отбраната („условие за националната сигурност, обществената сигурност и отбраната“); ii) необходимостта от обработване на лични данни с цел разкриване, разследване или предотвратяване на престъпление („условие за престъпление“); и ii) „разкриване за целите на обработването, описано в член 6, параграф 1, буква д)“.
25. По отношение на „условието за национална сигурност, обществена сигурност и отбрана“ и условието за „престъпление“ ЕКЗД отбелязва, че в проекта за решение не е включена допълнителна информация относно практическото използване на тези правни основания от администраторите и обработващите лични данни. ЕКЗД би оценил, ако Комисията би могла да предостави по-подробна информация относно допълнителната информация и гаранциите, получени от компетентните органи на Обединеното кралство във връзка с практическото прилагане на това правно основание и приканва да се наблюдава прилагането на това правно основание.
26. ЕКЗД отбелязва също така, че СКИ работи по конкретни насоки по този въпрос, които към момента на изготвяне на настоящото становище включват определение на такива понятия. Предвид важността на изясняването на тези дефиниции, ЕКЗД призовава Комисията да следи отблизо разработването на насоките на СКИ.

²³ Вж. Ръководството на СКИ относно законните интереси, достъпно на адрес <https://ico.org.uk/for-organisations/uk-gdpr-guidance-and-resources/lawful-basis/a-guide-to-lawful-basis/legitimate-interests/>.

2.1.2. РАЗКРИВАНЕ ЗА ЦЕЛИТЕ НА ОБРАБОТВАНЕТО, ОПИСАНО В ЧЛЕН 6, ПАРАГРАФ 1, БУКВА Д)

27. ЕКЗД отбелязва, че новоустановеният признат законен интерес, който позволява „разкриване за целите на обработването, описано в член 6, параграф 1, буква д)“, въвежда възможността за доброволно споделяне на лични данни с публичните органи. Както разяснява СКИ в своите неотдавнашни насоки²⁴, този признат законен интерес сам по себе си не предоставя на запитващите органи право на достъп до лични данни, но администраторът може да се позове на този предварително признат интерес, когато органите посочат, че изискват данни за изпълнението на своите обществени задачи или функции. ЕКЗД също така отбелязва, че такива искания за разкриване на информация от обществен интерес могат да бъдат отправени не само за лични данни, предназначени за използване за цели, обхванати от ОРЗД на Обединеното кралство, но могат да се отнасят и до цели на обработване съгласно част 3 и част 4 от Закона за защита на данните от 2018 г. Следователно, тази поправка е от значение и по отношение на достъпа на правителството за целите на правоприлагането и националната сигурност.²⁵
28. В тази връзка възниква въпросът кои критерии трябва да оцени администраторът, за да реши дали доброволно да предостави данни в отговор на искане за информация. По-специално, както посочва СКИ в своите насоки²⁶, ЕКЗД разбира, че условието за проверка на необходимостта по отношение на признат законен интерес се различава от другите условия, посочени в приложение 1. По отношение на исканията за разкриване на данни, свързани с публични задачи, „необходимост“ означава, че администраторът трябва да проучи какво обработване е необходимо за разкриване на исканата лична информация. Администраторът трябва да прецени дали информацията, която желае да сподели, е пропорционална и необходима за удовлетворяване на искането. Проверката за необходимост, от друга страна, не се отнася до това дали личните данни са действително необходими за изпълнението на публичната задача или функция, тъй като администраторът може да се позове на декларацията на заявителя, че се нуждае от личната информация за определена публична задача²⁷. Всъщност в много случаи, особено когато исканията се отправят за целите на правоприлагането или националната сигурност, администраторът няма да бъде в състояние да извърши такава оценка.
29. Предвид това, ЕКЗД призовава Комисията да следи отблизо практическото прилагане на тази разпоредба.
30. По мнение на ЕКЗД правоприлагащите органи и националните органи за сигурност не следва да използват този механизъм за заобикаляне на съществуващите правни ограничения върху техните обвързващи правомощия за събиране на данни или за получаване на повече данни, отколкото е строго необходимо за изпълнението на техните задачи. Освен това, ЕКЗД счита за важно администраторите да вземат предвид насоките на СКИ относно начина на валидиране на

²⁴Вж. бележка под линия 23.

²⁵ Вж. указанията на СКИ относно условието за искане за разкриване на информация за целите на обществения интерес, достъпно на адрес <https://ico.org.uk/for-organisations/recognised-legitimate-interest-guidance/what-are-the-recognised-legitimate-interest-conditions/public-task-disclosure-request-condition/>.

²⁶Вж. бележка под линия 23.

²⁷Вж. бележка под линия 23.

искане за разкриване на информация, свързана с публична задача, и приканва Комисията да включи този аспект в периодичния преглед на решението.²⁸

2.2. ИНДИВИДУАЛНИ ПРАВА

31. ЕКЗД приема анализа на Комисията, че са направени ограничени изменения в областта на индивидуалните права. Това включва промени в член 12 и нов член 12А от ОРЗД на Обединеното кралство, в които допълнително се описват сроковете за отговор на искания на субекти на данни²⁹. Освен това член 13, параграф 5 от ОРЗД на Обединеното кралство включва изключение от правото на информация, ако личните данни се обработват за целите на научни или исторически изследвания съгласно допълнителни гаранции в член 84В от ОРЗД на Обединеното кралство. ЕКЗД счита, че и двете промени не подкопават по същество равностойното ниво на защита, предвидено в ОРЗД на Обединеното кралство.

2.2.1. ПРАВА НА ДОСТЪП

32. С член 15, параграф 1А от ОРЗД на Обединеното кралство се въвежда оценка на пропорционалността, разработена съгласно националната съдебна практика на Обединеното кралство. Важно е да се отбележи, че администраторите трябва да извършват само „разумни и пропорционални търсения“, за да отговорят на исканията за достъп.
33. ЕКЗД отбелязва, че такава оценка на пропорционалността не присъства в рамката на ЕС за защита на данните, която не предвижда обща резерва за пропорционалността по отношение на усилията, които администраторът трябва да положи, за да изпълни искането на субектите на данни съгласно член 12 от ОРЗД, а само предвижда основания за отказ в подраздел 5 от него.³⁰
34. Следователно, според ЕКЗД е важно да се определи по подходящ начин понятието „разумно и пропорционално търсене“, което следва да се тълкува в тесен смисъл и по достатъчно еднакъв начин. Администраторите трябва да имат еднозначно разбиране за това какво е „разумно и пропорционално“, независимо дали то се основава на съдебната практика или на указания от надзорен орган, тъй като прилагането на тази концепция може да доведе до различни стандарти при спазването на правото на достъп, по-специално в зависимост от нивото на техническите и организационните мерки, които администраторът е въвел за обработване на исканията за достъп. ЕКЗД би приветствал възможността Комисията да предостави по-подробна информация относно тълкуването на „разумни и пропорционални търсения“ въз основа на наличните национални насоки и съдебна практика. В този смисъл, ЕКЗД приканва Комисията да следи правото на достъп да не е неоправдано ограничено.

²⁸ В своите насоки относно условията за разкриване на информация по публични задачи (вж. бележка под линия 25) СКИ пояснява, че администраторите следва например да изискват заявката да бъде подадена в писмен вид и да извършват проверки, за да се уверят в автентичността на заявката или в правомощията на служителя на организацията да действа от нейно име.

²⁹ Най-вече поради необходимостта от потвърждаване на самоличността на субекта на данните или заплащането на такса.

³⁰ Член 12, параграф 5 от ОРЗД „Информацията по членове 13 и 14 и всяка комуникация и действия по членове 15—22 и член 34 се предоставят безплатно. Когато исканията на субект на данни са явно неоснователни или прекомерни, по-специално поради своята повторяемост, администраторът може или: (а) да наложи разумна такса, като взема предвид административните разходи за предоставяне на информацията или комуникацията или предприемането на исканите действия, или (б) да откаже да предприеме действия по искането. Администраторът носи тежестта на доказване на явно неоснователния или прекомерен характер на искането.

2.2.2. ПРЕДПАЗНИ МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С „ИЗКЛЮЧЕНИЕТО ВЪВ ВРЪЗКА С ИМИГРАЦИОННИЯ КОНТРОЛ“

35. Предишното т.нар. „изключение във връзка с имиграционния контрол“³¹ позволяваше на администраторите, участващи в „контрола на имиграцията“, да ограничават определени права на субектите на данни, предвидени в ЗЗД от 2018 г., ако това би могло да навреди на определени дейности по контрол на имиграцията³². Поради предизвикателствата, свързани с неговата законосъобразност към момента на приемането на предишното решение относно адекватното ниво на защита в Обединеното кралство, обработването на лични данни съгласно изключението беше изключено от обхвата на това решение.
36. От предишното решение относно адекватното ниво на защита в Обединеното кралство изключението във връзка с имиграционния контрол е допълнено два пъти с гаранции³³. Понастоящем в него са включени следните предпазни мерки: i) на него трябва да се прави позоваване само в отделни случаи, ii) правата и свободите на субекта на данните и потенциалните уязвимости се вземат предвид iii) министърът води регистър за използването на изключението във връзка с имиграционния контрол и като правило информира субекта на данни за неговото използване и iv) пояснение, че използването на изключението във връзка с имиграционния контрол е ограничено до обработването от службите на министъра (включително Министерството на вътрешните работи на Обединеното кралство и неговите агенции). Освен това беше подробно описано необходимото съпоставяне, за да се определи дали упражняването на правата на субекта на данните може да навреди на ефективния контрол на имиграцията. СКИ също така издаде подробни насоки относно използването на изключението. В своите насоки, той потвърди тясното тълкуване на изключението и че налагането на ограничения поради прилагането на изключение във връзка с имиграционния контрол следва да се използват изборително само по отношение на конкретни права на субектите на данни. Службата също така посочва, че при извършването на съпоставянето администраторите трябва да гарантират, че рискът за имиграционния контрол е значителен и надделява над риска за интересите на лицето.
37. ЕКЗД приема подробния анализ на Комисията. На фона на правните предизвикателства, предхождащи тези промени, ЕКЗД насърчава Комисията да наблюдава по-нататъшното му прилагане.

2.3. ОГРАНИЧЕНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ПОСЛЕДВАЩО ПРЕДАВАНЕ НА ДАННИ

38. ЕКЗД приветства продължаващото внимание на Комисията към практическото прилагане на правилата на Обединеното кралство относно предаването на лични данни на трети държави и насърчава Комисията да запази и задълбочи този ангажимент. Това е особено важно по отношение на правомощията на министъра да издава нови специфични разпоредби за одобряване на предаване (i) към конкретен сектор или географска област в трета държава; (ii) към конкретен администратор или обработващ лични данни; (iii) към конкретен получател на лични данни; (iv) на определени конкретни видове лични данни; (v) извършено по определени

³¹ Вж. списък 2 към ЗЗД за 2018 г., част 1 от предходната версия на ОЗД.

³² Вж. точки 61 и 62 от Становище 14/2021 на ЕКЗД; ако има вероятност това да „накърни поддържането на ефективен имиграционен контрол“ или „разследването или разкриването на дейности, които биха подкопали поддържането на ефективен имиграционен контрол“.

³³ Посредством разпоредби през 2022 г. и 2024 г.

конкретни начини; или (vi) въз основа на съответното законодателство, схеми, списъци или други споразумения или документи, които са в сила за определен период от време; и да предостави право на преценка на дадено лице (член 45А, параграф 4 от ОРЗД на Обединеното кралство).

39. ЕКЗД разбира, че член 45А, параграф 4 от ОРЗД на Обединеното кралство има за цел да даде възможност за гъвкавост при одобряването на определени предавания. Например, що се отнася до подточки ii) и iii), Комитета разбира, че те биха могли да обхващат предаването на данни на частни субекти в трета държава. Това би означавало, че такива частни субекти поемат ангажменти за съобразяване с теста за ниво на защита на данните. Остава неясно как министърът би оценил на практика дали конкретни администратори, установени в трета държава, където нивото на защита не се счита за адекватно, могат да отговорят на критериите за защита на данните (например по отношение на правната защита). По същия начин остава неясно как ще се извършва проверката за защита на данните по отношение на член 45, буква а, параграф 4, подточки iv) и v) от ОРЗД на Обединеното кралство.
40. ЕКЗД би бил благодарен, ако Комисията може да предостави още данни относно допълнителната информация и получените гаранции по отношение на практическото прилагане на теста за ниво на защита на данните и да обясни своята оценка за това как се поддържа нивото на защита в такива ситуации.³⁴ ЕКЗД също така приканва Комисията да наблюдава отблизо развитието в прилагането на тази разпоредба.
41. Освен това, ЕКЗД разбира от допълнителната информация, предоставена от Комисията, че критерият за „желателност на улесняване на предаването на лични данни към и от Обединеното кралство“ не е елемент от теста за ниво на защита на данните, а просто допълнителен фактор, който министърът може да вземе под внимание, когато критериите на теста са напълно изпълнени. ЕКЗД приканва Комисията да изясни това в окончателното си решение относно адекватното ниво на защита, тъй като то не е напълно ясно от текста на закона, както и да наблюдава практическото му приложение и прилагането на този критерий.
42. По отношение на новия тест за ниво на защита на данните, въведен от ЗДИД³⁵, ЕКЗД отбелязва, че новият примерен списък с елементи, които трябва да бъдат взети предвид при теста за адекватност, не е изчерпателен и че новият тест предвижда, че стандартът за защита на субектите на данни в получаващите трети държави или международни организации „не е съществено по-нисък“ от стандарта, предвиден за субектите на данни съгласно съответното законодателство на Обединеното кралство за защита на данните. Този списък премахва важни елементи, които фигурираха в предишния тест за адекватност на защитата на данните в Обединеното кралство и които играят важна роля при оценката дали дадена трета страна предлага по същество равностойно ниво на защита на личните данни. Новият тест вече не се отнася до i) правилата на третата държава по отношение на „обществената сигурност, отбраната, националната сигурност и наказателното право и достъпа до лични данни от страна на публичните органи“, (ii) съдебната практика (вместо това сега новият тест се отнася до „конституция, традиции и култура на страната“), (iii) наличието на ефективни и приложими права, с които се ползват субектите на данни, и административните и съдебните средства за защита, които субектите на данни, чиито лични данни се предават, могат действително да ползват (вместо това новият тест се отнася до б) съществуването, и правомощията на орган, отговарящ за прилагането на защитата на субектите на данни по отношение на обработването на лични данни в държавата или от организацията, в) договорености за съдебна или

³⁴ Вж. член 45, буква А, параграф 4 от ОРЗД на Обединеното кралство.

³⁵ Вж. съображение 42 от проекторешението.

извънсъдебна защита на субектите на данни във връзка с такова обработване) и iv) един или повече независими надзорни органи (вместо това новият тест се отнася до „орган, отговорен за прилагането на защитата на субектите на данни по отношение на обработването на лични данни в държавата или от организацията“).

43. Въпреки че се признава, че референтният документ относно адекватното ниво на защита на ОРЗД предоставя само ограничена информация по този аспект, ЕКЗД припомня позоваването си на „нивото на защита на физическите лица, чиито данни се предават, не трябва да се подкопава от последващото предаване“, ³⁶ което не може да се тълкува в смисъл, че не включва необходимостта от независим надзорен орган и ефективни и приложими права на субектите на данни.
44. ЕКЗД насърчава Комисията специално да доразвие своята оценка по тези аспекти. Такова изясняване би осигурило голяма правна сигурност и би допринесло за укрепване на доверието в инструмента за адекватност. ЕКЗД също така приканва Комисията да наблюдава отблизо развитието и практическото прилагане на новия тест за адекватност.
45. Що се отнася до (асоциираното) членство на Обединеното кралство в трансграничните правила за защита на неприкосновеността на личния живот (CBPR), ЕКЗД отбелязва, че настоящото членство не води до улесняване на предаването на данни от Обединеното кралство към други членове на CBPR Форум. ЕКЗД приветства позицията, зета от Комисията в това отношение, включително ангажимента да продължи да следи отблизо по-нататъшното развитие в тази област, особено ако Обединеното кралство възнамерява да премине към пълноправно членство, и припомня, че CBPR не се признават като осигуряващи достатъчно ниво на защита на личните данни, произхождащи от ЕС.

2.4. АВТОМАТИЗИРАНО ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ

46. ЕКЗД взема под внимание раздел 80 от ЗДИД (с който се въвеждат членове от 22А до 22Г от ОРЗД на Обединеното кралство), с който се въвеждат значителни промени в рамката, уреждаща автоматизираното вземане на решения („ABP“), особено когато се основава на обработването на неспециални категории данни. До приемането на ЗДИД член 22 от ОРЗД на Обединеното кралство отразява рамката на ЕС за защита на данните с обща забрана за ABP с ограничени изключения.
47. С член 22Б, параграф 1 от ОРЗД на Обединеното кралство се забранява обработването на специални категории лични данни за решения, основани единствено на автоматизирано обработване, които имат правни или също толкова значителни последици за субекта на данните, с някои изключения (член 22Б, параграф 2, точка 3 от ОРЗД на Обединеното кралство, включително когато обработването се основава на съгласие, договор или се изисква от закона).
48. ЕКЗД отбелязва, че тази забрана не се прилага, когато администраторите вземат важни решения с помощта на автоматизирани процеси, основани на неспециални категории данни, освен ако правното основание за обработването не е признат законен интерес съгласно член 6, параграф 1, букви д, а) от ОРЗД на Обединеното кралство.

³⁶ Вж. глава 3: Общи принципи за защита на данните, за да се гарантира, че нивото на защита в трета държава, територия или един или повече конкретни сектори в тази трета държава или международна организация е по същество равностойно на нивото, гарантирано от законодателството на ЕС — Референтния документ по ОРЗД относно адекватното ниво на защита.

49. Акцентът на закона се измества от ограничаване на използването на АВР към гарантиране на наличието на предпазни мерки при вземането на важни решения. Тези гаранции включват (i) предоставяне на информация на субекта на данните за процеса на вземане на решения, (ii) предоставяне на възможност на субекта на данните да представи становището си относно решението³⁷, (iii) оспорване на такова решение, както и (iv) предоставяне на възможност на субекта на данните да поиска човешка намеса от страна на администратора. ЕКЗД отбелязва, че въпреки че този нов подход представлява отклонение от предишната правна рамка, член 22В от ОРЗД на Обединеното кралство изисква от администраторите да прилагат подходящи гаранции, които гарантират адекватно ниво на защита на субектите на данни.
50. С оглед на бързите развития в регулаторната среда и напредъка в областта на автоматизираните технологии, като например ИИ, ЕКЗД насърчава Комисията да разшири своята оценка в окончателното си решение относно адекватността на предвиденото практическо въздействие на този нов подход, който все още не е изпитан на практика, както и да наблюдава неговото прилагане.

2.4.1. АВТОМАТИЗИРАНО ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ И ЧОВЕШКО УЧАСТИЕ

51. ЕКЗД приветства разяснението относно значението на автоматизираното вземане на решения и участието на човека. В член 22А от ОРЗД на Обединеното кралство се пояснява, че решение, което се основава единствено на автоматизирано обработване, означава, че в процеса на вземане на решения няма значимо човешко участие. Освен това администраторите на данни трябва да оценят до каква степен профилирането допринася за вземането на решение, за да определят дали участието на човека е било значимо.
52. В допълнение към това, в член 22Г от ОРЗД на Обединеното кралство на министъра се дава правомощието да уточнява чрез разпоредби дали е или не е налице пълноценно човешко участие във вземането на решението, описано в разпоредбата. По подобен начин на министъра се предоставя и правомощието да поясни дали решението, описано в разпоредбата, има или не се счита, че има подобно значително въздействие върху субектите на данни.
53. Обхватът и свободата на преценка на тези правомощия са неясни. Поради това ЕКЗД приканва Комисията да анализира тези нови правомощия, предоставени на министъра, и да наблюдава всяко развитие в това отношение. От друга страна, допълнителните правомощия на министъра по отношение на гаранциите, изисквани от член 22В от ОРЗД за Обединеното кралство, са положителна промяна, тъй като те ще добавят и/или допълнят вече изискваните гаранции, както и ще определят какви са недостатъците.

³⁷ т.е. да представят допълнителна информация и аргументация, което все още не представлява официално правно оспорване.

3. ПРОЦЕСУАЛЕН МЕХАНИЗЪМ И МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРАВОПРИЛАГАНЕ

3.1. НАДЗОР И ПРАВОПРИЛАГАНЕ

3.1.1. НЕЗАВИСИМ НАДЗОР

54. ЕКЗД отбелязва, че с влизането в сила на ЗДИД³⁸ Службата на комисаря по информацията (СКИ), която по-рано е била структурирана като едноличен отговор, ще бъде преобразувана в нова структура чрез въвеждането на колегиален орган(съвет), а именно Комисията по информацията (КИ) съгласно член 148 и приложение 12А от ЗЗД от 2018 г.
55. ЕКЗД отбелязва, че реструктурирането на орган от еднолична структура в съвет не засяга само по себе си независимостта на органа и ефективното му функциониране. Следва да се обърне внимание и на други елементи, като правилата за назначаване и освобождаване от длъжност, и в тази връзка ЕКЗД приветства факта, че само Негово Величество може да освободи председателя на КИ от длъжност след препоръка от двете камари на парламента на Обединеното кралство в случай на сериозно нарушение.
56. Подробни правила за работата и функционирането на новата КИ се съдържат в приложение 12А към ЗЗД от 2018 г. Той регулира, наред с другото, структурната и организационната рамка на КИ, изискванията за назначаване на членове с изпълнителни и неизпълнителни функции, както и на други служители (служители и външен комитет) и включва разпоредби относно мандата, възнаграждението, управлението на сметките и освобождаването от длъжност. Точки 5 и 6 от Приложение 12А³⁹ съдържат правила и гаранции, които трябва да се спазват при назначаването на членове с неизпълнителни функции и които могат да бъдат от значение за създаването на органа и неговата независимост (например подбор въз основа на заслуги и конфликт на интереси).
57. ЕКЗД отбелязва, че в проекта за решение не се предоставя подробна информация относно промените в работата и функционирането на новия орган за защита на данните. Освен това няма информация относно процедурата за назначаване и освобождаване от длъжност на членове с изпълнителни и неизпълнителни функции. Тъй като тези елементи са от значение за оценката на механизма за надзор, ЕКЗД приканва Комисията да опише допълнително промените и съответната оценка, по-специално по отношение на структурата и организацията на КИ, назначаването и освобождаването от длъжност на нейните членове, включително на тези без изпълнителни функции.
58. По отношение на независимостта на КИ, ЕКЗД отбелязва, че съгласно раздел 6 от приложение 12А ЗЗД от 2018 г. конфликтите на интереси могат да възпрепятстват назначаването на министър за председател или като член на КИ без изпълнителни функции. При определянето на термина „конфликт на интереси“ в раздел 6, параграф 5 се посочва „финансов или друг интерес, който може да повлияе неблагоприятно на изпълнението на функциите на лицето като член на Комисията“. По отношение на независимостта на членовете на КИ, такива „други интереси“, например специална икономическа близост и/или бизнес отношения, също могат да

³⁸ Вж. част 6 „Комисия по информацията“, ЗДИД № 117, стр. 133 и сл.

³⁹ Вж. приложение 12А към ЗЗД от 2018 г.

сочат конфликт на интереси и следва да се вземат предвид при процеса на назначаване на членовете на КИ. Поради това ЕКЗД приканва Комисията да наблюдава дали ограниченията се прилагат на практика.

59. Във връзка с актуализираните цели, които КИ трябва да вземе предвид при изпълнението на своите задачи и изготвянето на своята стратегия, като например, наред с другото, насърчаването на иновациите и конкуренцията (член 120Б от ЗЗД от 2018 г.), Комисията припомня, че „По подобен начин в правото на ЕС в областта на защитата на данните също се постига баланс между защитата на личните данни и няколко други основни права и цели“, като се цитират съображения 2 и 4, както и член 23 от ОРЗД. ЕКЗД признава, че защитата на данните не е абсолютно право и трябва да бъде балансирана с други основни права и цели в съответствие с принципа на пропорционалност. ЕКЗД обаче отбелязва, че съображения 2 и 4 от ОРЗД, както и член 23 от ОРЗД, се различават от правна разпоредба, с която изрично се изисква от органите за защита на данните да вземат предвид редица цели при упражняването на своите функции. За по-голяма яснота, ЕКЗД приканва Комисията да преформулира това съображение, за да се избегне впечатлението, че съображения 2 и 4, както и член 23 от ОРЗД, имат същото значение като член 120Б от Закона за защита на данните от 2018 г., и да се наблюдава дали изпълнението на тези актуализирани цели на практика не води до прекомерен дисбаланс в ущърб на правото на лични данни, който би подкопал нивото на защита на личните данни.

3.1.2. ПРАВОПРИЛАГАНЕ, ВКЛЮЧИТЕЛНО САНКЦИИ

60. ЕКЗД приветства факта, че разпоредбата, съдържаща се в предишния законопроект за реформа на уредбата на Обединеното кралство за защита на данните (законопроект за защита на данните и цифрова информация, „законопроект за защита на данните и цифрова информация“⁴⁰) и в която се посочва, че СКИ трябва да вземе предвид становището на министъра при упражняването на правомощията си, вече не е включена в новата рамка за защита на данните.
61. ЕКЗД също така счита за положително, че след приемането на предишното решение на Обединеното кралство относно адекватното ниво на защита СКИ е публикувала множество полезни кодекси за практики, насоки, становища и други документи с насоки за съответните страни.
62. Както и в своето Становище 14/2021⁴¹, ЕКЗД подчертава, че един ефективен механизъм за надзор, който позволява независимо разследване на жалби, както и ефективни административни и съдебни процедури за защита, са ключови елементи при оценката дали дадена система за защита на данните осигурява адекватно ниво на защита. Освен това наличието на ефективни санкции играе важна роля за гарантиране на спазването на правилата.
63. В този смисъл ЕКЗД насочва вниманието на Комисията към обществената консултация, публикувана от СКИ на 22 август, във връзка с нейните предложения за разглеждане на жалби⁴², която започна едва след издаването на проекта на решение на Комисията. В своето въведение⁴³ към предложенията в общественото допитване, СКИ заявява, че очаква, след влизането в сила

⁴⁰ Вижте раздел 32, нови членове 120 Е, F, G, H от Закона за защита на данните и цифровата информация.

⁴¹ Вж. Становище 14/2021 на ЕКЗД, точки 112—114.

⁴² Вж. консултацията на СКИ относно проекта за промени в начина, по който обработваме жалби във връзка със защитата на данните: <https://ico.org.uk/about-the-ico/ico-and-stakeholder-consultations/2025/08/ico-consultation-on-draft-changes-to-how-we-handle-data-protection-complaints/>; <https://ico.org.uk/media2/nrljbhr2/proposed-dpt-framework-20250822.pdf>

⁴³ Вж. бележка под линия 41.

на ЗДИД, повече жалби да бъдат разрешавани от самите организации без участието на СКИ. В основата на тази оценка на СКИ е това, че ЗДИД определя нови изисквания за организациите да въведат процедура за подаване на жалби специално за въпроси, свързани със защитата на данните. Член 164А от Закона за защита на данните от 2018 г.⁴⁴ постановява, че администраторите трябва да предприемат мерки, за да помогнат на лицата, които желаят да подадат жалби относно използването на техните лични данни. Например, те трябва да предоставят формуляр за подаване на жалби, който може да бъде попълнен електронно и по други начини, да потвърдят получаването на жалбите в срок от 30 дни и „без неоправдано забавяне“ да предприемат подходящи мерки за отговор на жалбата и да информират жалбоподателя за резултата от разглеждането на жалбата. Ако жалбите трябва да бъдат разгледани от СКИ, предложенията, представени за обществено обсъждане, следва да служат като основа за разглеждане на жалбите от СКИ. В тази връзка СКИ предлага нещо като система за сортиране, според която жалбите се обработват с различни приоритети и резултати. Това трябва да позволи на СКИ като стратегически регулатор да съсредоточи ресурсите си върху най-важните рискове и да идентифицира системните проблеми на по-ранен етап. В предложението на СКИ се определят критерии в неизчерпателен списък, които могат да увеличат или намалят вероятността за по-нататъшно разглеждане на жалба⁴⁵.

64. Промените, описани в параграф 57, могат да доведат до промяна в подхода на КИ към разглеждането на жалби. Поради започването на обществената консултация след издаването на проекта за решение на Комисията тези промени все още не са отразени в него.
65. Европейският комитет по защита на данните призовава Комисията да включи този елемент в своята оценка и да проследи, по-специално, резултатите от общественото допитване на СКИ. Освен това ЕКЗД приканва Комисията да следи отблизо бъдещото разглеждане на жалби от страна на КИ, за да се гарантира, че продължава да бъде осигурявано равностойно ниво на защита.
66. Освен това ЕКЗД отбелязва, че широките регулаторни правомощия, предоставени на министъра със Закона за използването и достъпа до данни, включително правомощието за приемане на правни разпоредби, могат да окажат въздействие върху функционирането на работата на КИ и неговите членове. ЕКЗД се позовава например на необходимостта КИ да се консултира с министъра по отношение на някои от своите задачи. По-специално, член 124А от ЗЗД от 2018 г.⁴⁶ изисква КИ да създаде подходящи кодекси за практика, съдържащи насоки за правилното обработване на лични данни, когато това се изисква от акт, приет от министъра. От КИ се изисква да се консултира с министъра, преди да измени или разработи такива кодекси.
67. Като се има предвид значението на независимостта на КИ, ЕКЗД призовава Комисията да наблюдава отблизо тези нови правомощия на министъра, по-специално техния практически ефект върху работата на КИ.
68. Както вече беше подчертано от ЕКЗД в Становище 14/2021, СКИ разполага с необходимите правомощия, които съответстват в голяма степен на правомощията на надзорните органи на държавите — членки на ЕС, както е посочено в член 58 от ОРЗД. В същото време, както вече беше подчертано от ЕКЗД, съществуването на ефективни санкции играе важна роля за гарантиране на спазването на правилата. ЕКЗД приканва Комисията да направи по-подробна оценка и да наблюдава прилагането на коригиращите правомощия, ефективността на санкциите и

⁴⁴ Виж член 164А от Закона за защита на данните от 2018 г.

⁴⁵ [Виж бележка под линия 41.](#)

⁴⁶ Кодекс на практиките за обработване на лични данни.

средствата за правна защита на засегнатите страни в рамките на британската система за защита на данните⁴⁷.

4. ДОСТЪП ДО И ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЛИЧНИ ДАННИ, ПРЕДАДЕНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, ОТ ПУБЛИЧНИ ОРГАНИ В ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

69. Проектът на решение се фокусира върху развитията, които са от значение за оценката на нивото на защита в Обединеното кралство след приемането на предишното решение относно адекватното ниво на защита на личните данни в Обединеното кралство, което остава в сила за онези аспекти на рамката за защита на данните в Обединеното кралство, които не са били изменени или засегнати. Този общ подход обхваща и анализа на Комисията относно достъпа до лични данни и използването им от публичните органи в Обединеното кралство. Този конкретен аспект често се нарича „правителствен достъп“ и е един от елементите, изброени в член 45, параграф 2, буква а) от ОРЗД, който трябва да се вземе предвид от Комисията, за да се определи дали нивото на защита е по същество равностойно.
70. В тази връзка в следващите раздели се засягат редица конкретни въпроси, повдигнати в проекта на решение, които понастоящем се разглеждат и които са от значение по отношение на личните данни, предавани от ЕИП съгласно решението относно адекватното ниво на защита в Обединеното кралство според ОРЗД и достъпни за и обработвани от публичните органи в Обединеното кралство, включително последващо предаване. Анализът и коментарите на ЕКЗД, представени в Становище 14/2021,⁴⁸ като цяло остават валидни.

4.1. ДОСТЪП И ИЗПОЛЗВАНЕ ОТ ПУБЛИЧНИТЕ ОРГАНИ НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ЗА ЦЕЛИТЕ НА НАКАЗАТЕЛНОТО ПРАВОПРИЛАГАНЕ

71. Рамката за защита на данните, регулираща достъпа и използването от страна на публичните органи на Обединеното кралство за целите на наказателното правоприлагане, е била предмет на законодателни промени от предишната оценка на Комисията, изложена в предишното решение за адекватно ниво на защита на личните данни в Обединеното кралство. Те включват Закона за националната сигурност от 2023 г., Закона за изменение на правомощията за разследване от 2024 г. и въвеждането на ЗДИД. Последното е разгледано и в проекта на решение на Комисията за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2021/1773, както и в съответното становище на ЕКЗД, издадено въз основа на член 51, параграф 1, буква ж) от Директивата относно правоприлагането.

⁴⁷ Вж. Становище 14/2021 на ЕКЗД, точка 113.

⁴⁸ Вж. Становище 14/2021 на ЕКЗД.

4.1.1. ПРАВНИ ОСНОВАНИЯ И ПРИЛОЖИМИ ГАРАНЦИИ

4.1.1.1. ПРАВОМОЩИЯ ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ ЗА ЦЕЛИТЕ НА ПРАВОПРИЛАГАНЕТО

72. В съображения 81—85 от проекта на решение Комисията очертава измененията в Закона за правомощията за разследване от 2016 г. („ЗПР от 2016 г.“), въведени със Закона за изменение на закона за правомощията за разследване от 2024 г., доколкото те се отнасят до обработката на данни от правоприлагащите органи.⁴⁹ Като цяло Комисията предоставя подробна информация. По отношение на едно конкретно изменение обаче ЕКЗД счита, че проектът на решение би спечелил от допълнително изясняване.
73. Законът за изменение на правомощията за разследване от 2024 г. преразглежда определението за „телекомуникационен оператор“, т.е. потенциалните адресати на уведомление за съхранение на данни съгласно ЗПР от 2016 г.⁵⁰ Модифицираната дефиниция вече включва всяко лице, което „контролира или предоставя телекомуникационна система, която (i) не се намира (изцяло или частично) в Обединеното кралство или не се контролира оттам, и (ii) се използва от друго лице за предлагане или предоставяне на телекомуникационни услуги на лица в Обединеното кралство“. Въпреки че Комисията се позовава на обяснителните бележки от Закона за изменение на правомощията за разследване от 2024 г., в които се посочва, че в член 261, параграф 10, буква в) „се предоставят допълнителни разяснения, за да се гарантира, че големите дружества със сложни корпоративни структури са обхванати изцяло от ЗПР от 2016 г.“, както и че „изменението [...] не цели включването на допълнителни дружества в обхвата“, последиците от тази промяна остават неясни, например дали ще се разшири обемът на личните данни, които потенциално подлежат на известие за запазване. Поради това ЕКЗД приканва Комисията да разгледа по-подробно последиците от това изменение и конкретно да наблюдава този аспект, особено с оглед на принципите на необходимост и пропорционалност.

4.1.1.2. ИЗКЛЮЧЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ, ЗА ПРАВОПРИЛАГАЩИТЕ ОРГАНИ

74. В раздел 88 от ЗДИД се актуализират съществуващите изключения във връзка с националната сигурност съгласно рамката за правоприлагане, за да се отразят наличните такива съгласно ОРЗД на Обединеното кралство и режимите на разузнавателните служби.⁵¹ Въпреки че правоприлагащите органи вече могат да ограничават определени задължения на основание защита на националната сигурност — като например тези, които се отнасят до правата на

⁴⁹ Комисията посочва, че, както е описано в съображения (139) до (141) от Решение за изпълнение (ЕС) 2021/1772, конкретни правоприлагащи органи могат също да използват целеви правомощия за разследване съгласно ЗПР от 2016 г. за целите на предотвратяване или разкриване на тежки престъпления. Следователно, измененията на тези разпоредби се отнасят не само до достъпа до данни за целите на националната сигурност, но и за целите на правоприлагането.

⁵⁰ Раздел 261, параграф 10, буква в) от ЗПР от 2016 г., както е вмъкнат в раздел 19 от Закона за изменение на закона за правомощията за разследване от 2024 г.

⁵¹ Вж. също информационния лист на Министерството на науката, иновациите и технологиите, Закона за данните (използване и достъп): ОРЗД и ЗЗД на Обединеното кралство, публикувано на 27 юни 2025 г., стр. 14, <https://www.gov.uk/government/publications/data-use-and-access-act-2025-factsheets/data-use-and-access-act-factsheet-uk-gdpr-and-dpa>.

субектите на данни — раздел 78А от Закона за защита на данните от 2018 г. ще включва⁵² също така по-голямата част от принципите за защита на данните⁵³ и някои международни изисквания за предаване на данни⁵⁴ като разпоредби, които могат да не се прилагат, ако това е необходимо за целите на опазването на националната сигурност. Освен това някои от правомощията на комисаря по информацията да извършва проверки и да предприема действия по правоприлагане⁵⁵ може да не се прилагат при такива обстоятелства.

75. Тези изменения не се посочват нито в проекта на решение относно адекватното ниво на защита съгласно член 45 от ОРЗД, нито в проекта на решение относно адекватното ниво на защита съгласно член 36 от Директивата относно правоприлагането в областта на защитата на данните. ЕКЗД обаче счита, че е от съществено значение тези разширени изключения да бъдат оценени спрямо принципите на необходимост и пропорционалност. В този смисъл ЕКЗД припомня втората от четирите така наречени „европейски основни гаранции“: всяко ограничаване на упражняването на правата и свободите, признати от Хартата, трябва да зачита основното им съдържание и при спазване на принципа на пропорционалност може да бъде направено само ако е необходимо и ако действително отговаря на признати от Съюза цели от общ интерес или на необходимостта да се защитят правата и свободите на други хора⁵⁶. ЕКЗД изразява загриженост относно изключенията от ключови принципи за защита на данните, международните изисквания за предаване на данни и правомощията на комисаря по информацията.
76. Съгласно преразгледаното правило пет от шестте принципа за защита на данните могат да не се прилагат, когато това е необходимо за опазване на националната сигурност.⁵⁷ Тези принципи предвиждат, наред с другото, че целта на правоприлагането, за която се събират лични данни, трябва да бъде конкретната, изрично указана и законна, както и че личните данни трябва да бъдат подходящи, свързани със и не надхвърлящи необходимото във връзка с тази цел. Те също така уточняват, че личните данни трябва да бъдат точни и да се съхраняват само толкова дълго, колкото е необходимо. Както е посочено по-горе, бъдещите изключения допълнително обхващат някои от изискванията за международно предаване на данни, например т.нар. второ условие за международно предаване на данни, посочено в раздел 73, параграф 3 от Закона за защита на данните от 2018 г. Това условие изисква предаването на данни да се основава или на разпоредби относно адекватното ниво на защита, на подходящи гаранции, или — ако не се прилага нито една от тях — на специални обстоятелства. Изключенията засягат и правомощията

⁵² ЗДИД ще бъде въведена постепенно на няколко етапа. Основните промени в законодателството за защита на данните в част 5 от Закона за данните (използване и достъп) ще влязат в сила като част от етап 3, приблизително 6 месеца след кралското одобрение, <https://www.gov.uk/guidance/data-use-and-access-act-2025-plans-for-commencement>.

⁵³ Вж. член 78А, параграфи 1, 2, буква а) и 3 от Закона за защита на данните от 2018 г., въведен с член 88 от ЗДИД.

⁵⁴ Вж. член 78А, параграф 1, параграф 2, буква г), параграф 4 от Закона за защита на данните от 2018 г., въведен с член 88 от ЗДИД.

⁵⁵ Вж. член 78А, параграфи 1, 2, букви д), е) и ж) от Закона за защита на данните от 2018 г., въведен с член 88 от ЗДИД.

⁵⁶ Вж. Препоръки 2/2020 на ЕКЗД относно европейските основни гаранции при прилагане на мерки за наблюдение, приети на 10 ноември 2020 г.

⁵⁷ Съгласно член 78А, параграфи 2 и 3 от Закона за защита на данните от 2018 г., част 3, глава 2 от този закон не се прилага, ако това се изисква за целите на опазване на националната сигурност, с изключение на а) член 35, параграф 1 (първият принцип на защита на данните), доколкото в него се изисква обработването на лични данни да бъде законосъобразно; б) член 35, параграфи 2—5 (законосъобразност на обработването и ограничения на чувствителното обработване); в) член 42 (гаранции: чувствително обработване); и г) приложение 8 (условия за чувствително обработване).

на комисаря по информацията, например правомощието да информира и дава изявления във връзка с правоприлагането⁵⁸.

77. ЕКЗД отбелязва, че макар изключенията ясно да се отклоняват от Директивата относно правоприлагането, те са много сходни с изключенията и ограниченията за национална сигурност, предвидени в член 11 от осъвременената Конвенция № 108 на Съвета на Европа („Конвенция № 108+“)⁵⁹, която Обединеното кралство е подписало на 10 октомври 2018 г., но която към датата на настоящото становище все още не е ратифицирана от Обединеното кралство или не е влязла в сила.⁶⁰ В това отношение ЕКЗД припомня, че Консултативният комитет към Конвенцията за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни (T-PD) наскоро издаде насоки относно общите принципи на член 11 от осъвременената Конвенция № 108⁶¹.
78. В своите насоки Съветът на Европа изрично подчертава, че наред с другото не се прилагат изключения, по отношение на пропорционалността и легитимността на целта и на принципите на обработката. Това означава, че трябва да се гарантира пропорционалността на обработката на данни, както и изискванията за обработка на лични данни за легитимна цел. В съответствие с насоките на Консултативния комитет, ЕКЗД остава особено бдителен по отношение на всички изключения от принципа на пропорционалност, както и от изискването за обработване на лични данни със законна цел. По същия начин, според ЕКЗД, към всяко изключение от правомощията на надзорния орган следва да се подхожда внимателно. Въпреки че специфичните изисквания за надзорни дейности — като например разрешения за достъп до класифицирана информация — могат да бъдат подходящи по отношение на обработването, свързано с националната сигурност, от съществено значение е да се осигури ефективен надзор, за да се предотврати създаването на надзорен вакуум. В същия дух член 11, параграф 3 от Конвенция № 108+ гласи, че изключенията от член 15⁶² от нея „не засягат изискването дейностите по обработване за целите на националната сигурност и отбраната да подлежат на независим и ефективен преглед и надзор съгласно националното законодателство“ на страните по Конвенцията. Освен това всички изключения следва да се тълкуват възможно най-ограничително. Фактът, че личните данни се обработват за целите на националната сигурност, не следва сам по себе си да е достатъчен за позоваване на изключение. Следва да е ясно, че освобождаването от режима за защита на данните трябва да се прилага за всеки отделен случай и само ако това е необходимо и пропорционално.⁶³
79. Тъй като в проектите на решения относно адекватното ниво на защита не се разглежда този въпрос, ЕКЗД призовава Комисията да допълни своята оценка в проекта на решение, както и

⁵⁸ Информационните известия изискват от администратора или обработващия лични данни да предостави на комисаря информация, която е разумно необходима за изпълнението на функциите на комисаря. Уведомленията за принудително изпълнение дават право на комисаря да изисква от дадено лице да предприеме (или да се въздържа от предприемането на) конкретни действия, когато прецени, че лицето не спазва определени задължения за защита на данните.

⁵⁹ Вж. Протокол за изменение на Конвенцията за защита на лицата по отношение на автоматизираната обработка на лични данни (CETS № 223).

⁶⁰ <https://www.coe.int/en-GB/web/conventions/full-list?module=signatures-by-treaty&treatynum=223>

⁶¹ <https://rm.coe.int/t-pd-2021-7rev13-interpretation-of-general-principles-article-11-c108-/1680b6c146>

⁶² Вж. член 15 от Конвенция № 108 +, в който се уточнява как страните по Конвенцията, като предвиждат един или повече надзорни органи, гарантират спазването на разпоредбите на Конвенцията.

⁶³ Вж. също член 11 от Конвенция № 108 +, в който се посочва, че изключенията трябва да бъдат предвидени в закон, да зачитат същността на основните права и свободи и да представляват необходима и пропорционална мярка в едно демократично общество. Съгласно насоките на Консултативния комитет относно общите принципи на член 11 това означава, че трябва да се извърши и обоснове претеглянето на засегнатите интереси между необходимостта да се предвидят изключения от някои разпоредби на Конвенцията и зачитането на правата на човека и основните свободи на лицата.

специално да наблюдава прилагането на практика на изключенията, свързани с националната сигурност, за правоприлагащите органи.

4.1.2. СЪВМЕСТНИ КОНТРОЛНИ ФУНКЦИИ МЕЖДУ РАЗУЗНАВАТЕЛНИТЕ АГЕНЦИИ НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО И ПРАВОПРИЛАГАЩИТЕ ОРГАНИ

80. Въз основа на измененията, извършени от ЗДИД, дейностите по обработване, извършвани от органите, компетентни в областта на правоприлагането, могат при определени обстоятелства да попадат в обхвата на правилата, които обикновено се прилагат за обработването на лични данни от националните органи за сигурност.⁶⁴ С други думи, при спазване на условията, предвидени в член 89 от ЗДИД, режимът за защита на данните при обработване на данни в областта на националната сигурност, установен в част 4 от Закона за защита на данните от 2018 г., се разширява така, че да обхване и обработването на данни от правоприлагащите органи.
81. Комисията подчертава, че условията на раздел 89 от ЗДИД предоставят строги гаранции: компетентен орган трябва да бъде определен като „квалифициран компетентен орган“ в наредбите, изготвени от министъра, който освен това трябва да определи конкретна дейност по обработване, извършвана от квалифицирания компетентен орган като съвместен администратор с поне една разузнавателна служба за целите на защитата на националната сигурност⁶⁵.
82. Като признава, че тези гаранции водят до значителни ограничения, ЕКЗД приканва Комисията да наблюдава практическото прилагане на тези правила. Особено внимание следва да се обърне на това да се гарантира, че част 4 от Закона за защита на данните от 2018 г. се прилага стриктно по отношение на операциите по обработване за целите на националната сигурност, без да се разширява до друг контекст. Въпреки че на държавите се предоставя широка свобода на преценка по въпросите на националната сигурност, както е признато и от ЕСПЧ⁶⁶, ЕКЗД е на мнение, че заплахите за националната сигурност трябва да се различават по своето естество, сериозност и специфични обстоятелства от общите рискове за обществената сигурност или от тежките престъпления. Само в такива случаи действията на правоприлагащите органи в рамките на режима за защита на данните на разузнавателните служби са съвместими с принципите на необходимост и пропорционалност.⁶⁷ Освен това ЕКЗД счита, че е необходимо да се наблюдава дали отговарящите на условията компетентни органи могат на практика да поддържат ясно разграничение между различните цели на обработването, за да се придържат към приложимата правна рамка.

4.1.3. ПРАВО НА ДОСТЪП

83. В ЗДИД се уточнява, че субектите на данни имат право на достъп до съответната информация само доколкото администраторът е в състояние да предостави тази информация въз основа на

⁶⁴ Вж. съображение 72 от проекта на решение.

⁶⁵ Вж. съображение 73 от проекта на решение.

⁶⁶ Вж. делото Big Brother Watch и други с/у Обединеното кралство от 25 май 2021 г., точка 350.

⁶⁷ От съдебната практика на Съда на Европейския съюз произтича, че в проверките за необходимост и пропорционалност на законодателството на държавите членки, позволяващо съхраняването на лични данни и достъпа до тях от страна на публичните органи, легитимните цели, като националната сигурност или борбата с тежки престъпления, се третираят като различни и следователно могат да оправдаят различни видове намеса. Вж. Съд на ЕС, Съединени дела C-511/18, C-512/18 и C-520/18, La Quadrature du Net и др., от 6 октомври 2020 г.

разумно и пропорционално търсене. Това изменение е въведено както в режима на правоприлагане, така и в режима за национална сигурност⁶⁸.

84. Комисията обяснява това като разяснение в съответствие с установените стандарти, разработени съгласно националната съдебна практика, които отчитат и интересите на субекта на данните. Въпреки това ЕКЗД би приветствал предоставянето на по-подробна информация за начина, по който се тълкува понятието „разумно и пропорционално търсене“, тъй като член 14 от Директивата относно правоприлагането не съдържа такъв елемент. Комитетът признава, че наистина може да има случаи, в които усилията на администратора да открие и локализира информация за субекта на данните могат да се считат за неразумни и несъразмерни, без да се нарушава равностойността по същество.⁶⁹ ЕКЗД припомня анализа и заключението от точка 34 от настоящото становище, които са от еднакво значение за режима на правоприлагане и за националната сигурност.

4.1.4. ПОСЛЕДВАЩО ПРЕДАВАНЕ

4.1.4.1. НОВ ТЕСТ ЗА НИВО НА ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ

85. Когато компетентен орган възнамерява да споделя лични данни, обработени съгласно част 3 от ЗЗД от 2018 г., с правоприлагащи органи на трета държава, се прилагат специфични изисквания. По-специално, такива предавания могат да се осъществяват, когато са одобрени от разпоредби, издадени от министъра, или, при липса на такива разпоредби, въз основа на подходящи гаранции. Ако предаването не може да се основава нито на акт, нито на подходящи мерки за защита, то може да се извърши само при определени конкретни обстоятелства, наричани „особени случаи“, съответстващи на ситуациите и условията, отговарящи на условията за „дерогации“ съгласно член 38 от ДЗДП.
86. Въпреки че Комисията отбелязва, че „режимът относно международното предаване на лични данни от Обединеното кралство остава много близък до правилата, определени в глава V от Директива (ЕС) 2016/680“, в проекта за решение се посочва също така, че правният стандарт за правните норми за одобряване на предавания, които в предишния член 74А от ЗЗД от 2018 г. са били посочени като разпоредби относно адекватното ниво на защита, и подходящите мерки за защита са били преформулирани. Вместо да се позовава на адекватно ниво на защита, новият „тест за защита на данните“, посочен в раздел 74АБ от Закона за защита на данните от 2028 г., изисква стандартът за защита на субектите на данни в трети държави получатели или международни организации да „не е съществено по-нисък“ от стандарта, предвиден за субектите на данни съгласно съответното законодателство на Обединеното кралство за защита на данните.
87. В този смисъл ЕКЗД отбелязва, че елементите, които трябва да бъдат взети предвид от министъра при оценката съгласно член 74АБ, параграф 2 от ЗЗД от 2018 г., изглежда са били намалени в сравнение с предишната оценка на разпоредбите относно адекватното ниво на защита⁷⁰. ЕКЗД посочва премахването на някои фактори, които според него играят важна роля

⁶⁸ Вж. раздел 78, параграфи 3 и 4 от Закона за данните (използване и достъп), изменящ раздели 45 и 94 от Закона за защита на данните от 2018 г.

⁶⁹ Може например да се твърди, че такъв е случаят когато се претърсват иззети устройства, които все още не са анализирани или декриптирани.

⁷⁰ Разпоредбата в член 74А, параграф 4 от ЗЗД от 2018 г., която е пропусната от ЗДИД, предвижда списък с критерии, идентични с тези в член 36, параграф 3 от ДЗДП.

при преценката дали дадена трета държава предлага по същество равностойно ниво на защита на личните данни, и припомня анализа и заключенията, направени в точки 42—43 от настоящото становище. По-специално, ЕКЗД (i) насърчава Комисията да се заеме конкретно с промените и да доразвие оценката си на новия тест за защита на данните. ЕКЗД разбира, че новите правила относно предаването на лични данни на трети държави имат за цел да осигурят допълнителна гъвкавост. Същевременно, ЕКЗД приканва Комисията да наблюдава практическото прилагане на тези правила в областта на правоприлагането и сътрудничеството в областта на наказателното правосъдие. Това е особено важно по отношение на новите правомощия на министъра да издава разпоредби, които определят и одобряват прехвърлянето на данни въз основа на новия тест за защита на данните, по всякакъв начин, включително чрез позоваване на географски сектори в дадена страна; администратори или обработващи лични данни; получатели на данни; видове данни; начини на прехвърляне; и правни инструменти. Остава неясно, например, как конкретен администратор или обработващ лични данни, установен в трета държава, за която не е признато адекватно ниво на защита, би отговорил на критериите за защита на данните, когато става въпрос за ефективна правна защита или права на субектите на данни, които все още не са установени в правната рамка на тази трета държава.

88. Освен това ЕКЗД припомня заключенията, изложени в точка 41 във връзка с използването на критерия за „желателност на улесняване на предаването на лични данни към и от Обединеното кралство“ (член 74 АА, параграф 3 от Закона за защита на данните от 2018 г.), и приканва Комисията да поясни в решението си, че този критерий не е елемент от проверката за защита на данните, а просто допълнителен фактор, който министърът може да вземе предвид, когато критериите на теста са изцяло изпълнени, тъй като това не е напълно ясно от текста на закона. В това отношение ЕКЗД приканва Комисията да наблюдава практическите последици на член 74АА, параграф 3 от Закона за защита на данните от 2018 г., тъй като предстои да се види каква роля ще играе „желателността на улесняване на предаването на лични данни към и от Обединеното кралство“.

4.1.4.2. СПОРАЗУМЕНИЕТО МЕЖДУ ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО И САЩ ОТНОСНО ЗАКОНА ЗА ИЗЧИСЛЕНИЯТА В ОБЛАК

89. Друго важно развитие в областта на последващото предаване на данни е влизането в сила през октомври 2022 г. на „Споразумението между правителството на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия и правителството на Съединените американски щати относно достъпа до електронни данни за целите на борбата с тежката престъпност“ („Споразумение Обединеното кралство и САЩ относно закона за компютърни услуги в облак между Обединеното кралство и САЩ“). Както правилно отбелязва Комисията, съгласно това споразумение личните данни, предавани от ЕС на доставчици на услуги в Обединеното кралство, биха могли да бъдат предмет на заповеди за представяне на доказателства, издадени от компетентните правоприлагащи органи на САЩ⁷¹.
90. Като се има предвид, че към момента на приемане на предишното решение относно адекватното ниво на защита на личните данни в Обединеното кралство споразумението беше сключено, но все още не беше влязло в сила, Комисията подчерта, че всяка информация и бъдещи разяснения относно начина, по който САЩ ще изпълняват задълженията си по споразумението, следва да бъдат съобщавани от Обединеното кралство на Комисията, за да се гарантира подходящо наблюдение на предишното решение относно адекватното ниво на

⁷¹ Вж. съображение 87 от проектът на решение.

защита на личните данни в Обединеното кралство в съответствие с член 45, параграф 4 от ОРЗД. Комисията отбелязва, че трябва да се обърне специално внимание на прилагането и адаптирането на гаранциите, установени в рамковото споразумение между ЕС и САЩ⁷², към конкретния вид предавания, обхванати от споразумението Обединеното кралство и САЩ относно закона за компютърни услуги в облак.⁷³ Във връзка с това изявление Комисията се позовава в проекта на решение на няколко уточнения, постигнати между Обединеното кралство и САЩ във връзка с прилагането на рамковото споразумение между тях относно закона за компютърни услуги в облак. ЕКЗД приветства тези разяснения, които осигуряват допълнителна правна яснота. В същото време, заслужава да се отбележи, че рамковото споразумение между ЕС и САЩ все още не е преразгледано, което до известна степен ограничава изводите, които могат да се направят относно въздействието и ефективността на неговото прилагане по отношение на Споразумението относно Акта за компютърни услуги в облак между Обединеното кралство и САЩ.⁷⁴ Освен това, като се има предвид рамковото споразумение между ЕС и САЩ, ЕКЗД би желал да припомни необходимостта от подобряване на равнището на защитните мерки, предвидени в това споразумение. Това се отнася по-специално за наличието на средства за правна защита. Съгласно Закона за съдебната защита субектите на данни от ЕС, различни от гражданите на ЕС, нямат основание да използват правни средства за защита. Освен това Законът за защита на личните данни съдържа изключения, които не са изменени от Закона за съдебна защита и които ограничават възможността на физическите лица да търсят съдебна защита в определени ситуации, свързани с правоприлагането и националната сигурност. Въпреки че Комисията отбелязва, че Законът за съдебната защита не е единственият механизъм за търсене на правна защита, в проекта на решение само се посочва, че „в зависимост от обстоятелствата и контекста на конкретния случай, в други приложими закони на САЩ се предвиждат алтернативни пътища, по които може да се търси съдебна защита“⁷⁵. Това оставя неясно дали на всички физически лица от ЕС, чиито данни могат да бъдат предмет на Споразумението между Обединеното кралство и САЩ относно закона за изчисленията в облак, ще бъдат предоставени права на съдебна защита в САЩ.

91. ЕКЗД отбелязва също така, че конкретна реципрочна гаранция, установена в споразумението между Обединеното кралство и САЩ относно закона за изчисленията в облак, съгласно която и двете страни ограничават въздействието, което споразумението може да окаже съответно върху физическите лица от Обединеното кралство и САЩ, по своето естество не е приложима към физическите лица от ЕС.⁷⁶ ЕКЗД отбелязва, че поради тази причина солидните гаранции за

⁷² Виж Споразумението между Съединените американски щати и Европейския съюз за защита на личните данни. информация, свързана с предотвратяването, разследването, разкриването и наказателното преследване на престъпления, ОВ

L 336, 10.12.2016 г., стр. 3—13 [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016A1210\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016A1210(01)).

⁷³ Вж. съображение 155 от Решение за изпълнение 2021/1772. Съгласно член 9, параграф 1 от Споразумението между Обединеното кралство и САЩ относно закона за изчисленията в облак, Рамковото споразумение между ЕС и САЩ се прилага *mutatis mutandis* към Споразумението между Обединеното кралство и САЩ относно закона за изчисленията в облак. То може да се прилага само *mutatis mutandis*, тъй като Рамковото споразумение урежда трансграничните предавания между правоприлагащите органи, а не прякото сътрудничество между доставчик на услуги и правоприлагащ орган.

⁷⁴ Вж. член 23 от Рамковото споразумение между ЕС и САЩ, който предвижда, че страните провеждат периодични съвместни прегледи на политиките и процедурите за прилагане на споразумението, като първият преглед се извършва не по-късно от три години от датата на влизане в сила на споразумението. Рамковото споразумение между ЕС и САЩ влезе в сила през февруари 2017 г.

⁷⁵ Вж. съображение 93 от проекта на решение.

⁷⁶ Вж. член 4, параграф 3 и член 7, параграф 1 от споразумението, в които се предвиждат ограничения за насочване, като се посочва, че заповедите, предмет на споразумението, не могат да бъдат насочени умишлено към „лице от приемащата страна“. Следователно САЩ не могат умишлено да се насочват към лице, намиращо се на територията на Обединеното кралство, и Обединеното кралство трябва да спазва подобно ограничение.

защита на данните са от съществено значение, за да се гарантира, че правата на субектите на данни от ЕС са адекватно защитени, ако техни данни се обработват съгласно това споразумение. Поради това, ЕКЗД приканва Комисията да продължи да включва Споразумението между Обединеното кралство и САЩ относно закона за изчисленията в облак в бъдещите си оценки и прегледи на решението относно адекватното ниво на защита.

92. Като цяло Комитетът вижда необходимост от изясняване на оценката на Комисията на Споразумението между Обединеното кралство и САЩ относно закона за компютърните услуги в облак и на всяко възможно въздействие на споразумението върху нивото на защита, както е оценено в предишното решение относно адекватното ниво на защита на личните данни в Обединеното кралство. Резултатите от първия преглед на Споразумението между Обединеното кралство и САЩ за относно закона за компютърните услуги в облак, който съгласно член 12, параграф 1 от споразумението трябва да бъде извършен в рамките на една година от влизането му в сила, биха могли да бъдат особено полезни за подобен по-нататъшен анализ.

4.1.5. НАДЗОР И СРЕДСТВА ЗА ЗАЩИТА

93. ЕКЗД отбелязва, че системата за надзор на агенциите в областта на наказателното правоприлагане съгласно Закона за защита на данните от 2018 г. и Закона за правомощията за разследване от 2016 г., както и механизмите за правна защита, налични съгласно част 3 от 33Д от 2018 г., Закона за правомощията за разследване от 2016 г. и Закона за правата на човека от 1998 г., остават до голяма степен непроменени. По-специално, надзорът в Обединеното кралство продължава да се осигурява, в допълнение към СКИ, от комбинация от различни комисии, а именно комисаря за надзор на органите, които имат правомощията за разследване (КНОПР), подпомаган от други съдебни комисари, както и комисаря по биометричните данни и камерите за наблюдение.
94. Както обяснява Комисията в съображение 97 от проекта на решение, Законът за изменение на закона за правомощията за разследване от 2024 г. е направил само ограничени промени, по-специално чрез въвеждането на заместник-комисари за надзор на органите с правомощията за разследване, на които комисарят може да делегира конкретни правомощия, когато той не е в състояние или не е на разположение да изпълнява своите функции. Заместник-комисарите за надзор на органите с правомощията за разследване трябва да бъдат съдебни комисари и да бъдат назначени от КНОПР.
95. Европейският комитет за защита на данните приветства фактът, че предишните идеи в законопроекта за защита на данните и цифровата информация, който предшествах ЗДИД, за премахване на комисаря по биометричните данни и камерите за наблюдение и прехвърляне на функциите му на комисаря за надзор на органите с правомощията за разследване, са били отхвърлени⁷⁷. Във връзка с това ЕКЗД приканва Комисията да обърне допълнително внимание и да предостави по-подробна оценка на ролята на комисаря по биометричните данни и камерите за наблюдение в системата за надзор по време на наблюдението и бъдещите прегледи на проекта за решение.
96. Както вече беше подчертано от ЕКЗД в Становище № 14/2021, въпреки че СКИ е добре снабдена с необходимите правомощия, които съответстват в голяма степен на правомощията на

⁷⁷ Вж. <https://www.gov.uk/government/organisations/biometrics-and-surveillance-camera-commissioner>.

надзорните органи на държавите — членки на ЕС, както е посочено в член 58 от ОРЗД, наличието на ефективни санкции играе важна роля за гарантиране на спазването на правилата⁷⁸.

97. ЕКЗД отбелязва положително политиката за прозрачност на СКИ и наличието на статистически и аналитични данни, включително примери, за дейностите по правоприлагане на СКИ по отношение на правоприлагащите органи⁷⁹. Във връзка с това ЕКЗД отбелязва предпочитание на НО на Обединеното кралство за издаване на решения за порицания в случай на нарушения на законодателството за защита на данните от страна на полицейските органи. Значително изключение е изпълнително постановление, издадено на прокуратурата през януари 2024 г.⁸⁰ ЕКЗД счита също така за положително, че СКИ е публикувала множество кодекси за поведение, насоки, становища и други документи с указания за компетентните страни.
98. С оглед на гореизложеното и по-специално предвид предстоящите съществени промени в структурата и организацията на надзорния орган на Обединеното кралство, както вече е анализирано в точка 68 от настоящото становище, ЕКЗД приканва Европейската комисия да продължи да наблюдава ефективността на санкциите и съответните средства за правна защита в рамката за защита на данните на Обединеното кралство.

4.2. ДОСТЪП И ИЗПОЛЗВАНЕ ОТ ПУБЛИЧНИТЕ ОРГАНИ НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ЗА ЦЕЛИТЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ

99. Проектът за решение предлага само ограничени сведения относно достъпа и използването на лични данни от публичните органи на Обединеното кралство за целите на националната сигурност. Комисията обяснява, че с ЗДИД са направени само незначителни изменения в рамката, регулираща обработката на данни от британските разузнавателни служби⁸¹, някои от които са въведени и в режима за правоприлагане, описан в Закона за защита на данните от 2018 г. Тези изменения са посочени накратко в съображение 75 от проекта на решение. Освен това промените, направени в Закона за правомощията за разследване от 2016 г. след приемането на предишното решение относно адекватното ниво на защита на личните данни в Обединеното кралство, вече са разгледани в раздел 3.2 от проекта за решение, когато се отнасят както до обработването на данни за целите на правоприлагането, така и за целите на националната сигурност.⁸² Съответно исканията за разяснения и наблюдение, посочени в раздели 4.1.1.1 и 4.1.3 по-горе, се прилагат еднакво към достъпа и използването на лични данни за целите на националната сигурност.

4.2.1. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИЗВЕСТИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКИ КАПАЦИТЕТ

100. По-рано тази година съобщения в медиите разкриха твърдения, че правителството на Обединеното кралство е издало известие за технически капацитет („ИТК“) съгласно раздел 253 от Закона за правомощията за разследване от 2016 г. на голямо технологично дружество, с което се изисква доставчикът да може да поддържа достъп до криптираните данни на своите

⁷⁸ Вж. Становище 14/2021 на ЕКЗД, точка 112.

⁷⁹ Вж. например подробните набори от данни за жалби във връзка със защитата на данните, които са на разположение на адрес <https://ico.org.uk/action-weve-taken/complaints-and-concerns-data-sets/data-protection-complaints/>.

⁸⁰ Вж. <https://ico.org.uk/action-weve-taken/enforcement/crown-prosecution-service-1/>.

⁸¹ Вж. съображение 75 от проекта на решение.

⁸² Вж. съображение 98 от проекта на решение. Въпросните правомощия за разследване могат да се упражняват не само от националните разузнавателни агенции, но и от определени правоприлагащи органи.

потребители в декодирана форма.⁸³ Твърди се, че на практика това би означавало да се заобиколи криптирането от край до край, което доставчикът предлага за своето решение за съхранение в облак. Поради това тази мярка се нарича „изискване за задни вратички“.

101. Въпреки че правното основание за ИТК вече съществуваше към момента на приемане на предишното решение относно адекватното ниво на защита на личните данни в Обединеното кралство, този разгласен случай изглежда е първият познат пример на прилагане на такъв тип решение. Това представлява значително развитие, което заслужава внимание, особено в светлината на член 45, параграф 2, буква а) от ОРЗД, който изисква не само теоретична оценка на законодателството, но и на неговото прилагане.⁸⁴ Следователно, ЕКЗД би очаквал в проекта за решение изрично да се разгледа този въпрос и насърчава Комисията да допълни решението по съответния начин.
102. Въпреки факта, че подробностите по въпросния случай не са напълно известни на обществеността поради поверителния характер на ИТК, от публичното вписване на искането за провеждане на лично изслушване на уебсайта на Съда по правомощията за разследване, както и от публично достъпното извлечение от частното съдебно решение относно това изслушване е видно, че това не е въпрос на медийни спекулации.⁸⁵ Има основания този случай да бъде посочен и предполагаемото прилагане на раздел 253 от Закона за правомощията за разследване от 2016 г. за издаване на „искания за задни вратички“ следва да бъде наблюдавано в бъдеще.
103. Както наскоро беше посочено в Изявление 5/2024, ЕКЗД счита, че криптирането е от съществено значение за гарантиране на сигурността и поверителността на личните данни и електронните съобщения. По-специално, истинското криптиране от край до край, обхващащо крайните устройства и данните в тях, при което ключовете за декриптиране се държат единствено от потребителя, е основен инструмент за гарантиране на поверителността на електронните комуникации.⁸⁶ ИТК, които принуждават дружествата да предоставят възможност за премахване на криптирането по искане на правителствени органи, създават системни уязвимости и представляват пряка заплаха за целостта и поверителността на електронните съобщения. В тази връзка ЕКЗД обръща внимание на делото PODCHASOV срещу РУСИЯ, в което ЕСПЧ установи, че „задължението за декриптиране на криптирани от край до край комуникации рискува да се превърне в изискване доставчиците на такива услуги да отслабят механизма за криптиране за всички потребители; следователно то не е пропорционално на преследваните легитимни цели“.⁸⁷
104. Макар да се предполага, че правителството на Обединеното кралство би се опитало да получи достъп до некриптирани потребителски данни предимно в случай на риск за националната сигурност, ЕКЗД счита, че искането за оценка на използването на ИТК, както е посочено по-горе, е също толкова уместно по отношение на достъпа на правителството за целите на правоприлагането.

⁸³ Вж. „U.K. orders Apple to let it spy on users' encrypted accounts“ („Великобритания нареди на Apple да я остави да шпионира криптираните потребителски профили“) (Washington Post, 7 февруари 2025 г.), <https://www.washingtonpost.com/technology/2025/02/07/apple-encryption-backdoor-uk/>.

⁸⁴ Освен това в член 45, параграф 3 от ОРЗД се посочва, че в своя периодичен преглед на своите констатации относно адекватното ниво на защита Комисията отчита всички имащи отношение промени в третата държава.

⁸⁵ Вж. <https://www.judiciary.uk/judgments/apple-inc-v-secretary-of-state-for-the-home-department/>.

⁸⁶ Вж. Изявление 5/2024 относно препоръките на Групата на високо равнище по въпросите на достъпа до данни за ефективно правоприлагане, прието на 4 ноември 2024 г., стр. 4, 5.

⁸⁷ Вж. решение на ЕСПЧ от 13 февруари 2024 г., 33696/19, точка 79.

4.2.2. ПРАВНИ ОСНОВАНИЯ И ПРИЛОЖИМИ ГАРАНЦИИ

105. Законът за изменение на закона за правомощията за разследване от 2024 г. въведе специален режим за съхранение и проверка на масиви от лични данни, за които лицата, за които се отнасят личните данни, „не могат да имат или имат само ниски разумни очаквания за поверителност“, както се посочва в закона.⁸⁸ За съхранението и проверката на такива специфични подгрупи от масивни лични данни, Закона за правомощията за разследване от 2016 г. вече предвижда възможността за „индивидуални разрешения“ и „разрешения по категории“.⁸⁹
106. Понятието „масиви от лични данни“ е широко и може да обхване широк набор от данни.⁹⁰ То може да се прилага за чувствителна информация, но може да обхваща и публично достъпни и търговски достъпни данни. На този фон правителството на Обединеното кралство сче за необходимо да преразгледа предишния режим, който прилагаше едно и също ниво на защитни мерки за всички масиви от лични данни, и вместо това да предвиди различни защитни мерки за съхранението и проверката на масиви от лични данни в зависимост от чувствителността или публичната достъпност на тяхното съдържание, или от степента на намеса, свързана със съхранението и проверката им от разузнавателните служби.⁹¹ Мнението на ЕКЗД е, че тези съображения в крайна сметка са довели до създаването на отделен режим за масиви от лични данни, при които има само ниски или никакви разумни очаквания за неприкосновеност на личния живот.
107. Докато Комисията накратко обсъжда новото понятие за „разрешения по категории“, в проекта на решение се посочва: „важно е, че за съхраняването и разглеждането на масиви от лични данни, режимът, оценен в съображения (239) и (240) от Решение за изпълнение (ЕС) 2021/1772 остава в сила, по-специално необходимостта от заповед, която се одобрява първо от министъра, а след това от съдебния комисар, при спазване на изискванията за необходимост и пропорционалност на мярката, както е предвидено в част 7 от ЗПР от 2016 г.“⁹². Въпреки това, този анализ изглежда непълен. Европейският комитет по защита на данните отбелязва, че не само въвеждането на „разрешения по категории“, но и на „индивидуални разрешения“ представлява съществена промяна, въведена с Закона за изменение на закона за правомощията за разследване от 2024 г. по отношение на горепосочения конкретен набор от данни: „индивидуално разрешение“, което може да бъде издадено от ръководителя на разузнавателна служба или от лице, действащо от негово име, замества необходимостта от получаване на заповед за задържане или задържане и проверка на масиви от лични данни, за които има само ниска или никаква разумна очаквана степен на поверителност.⁹³ Следователно термините

⁸⁸ Вж. раздел 226А, параграф 1 от Закона за правомощията за разследване от 2016 г.

⁸⁹ Вж. раздели 226А и 226ВА от Закона за правомощията за разследване от 2016 г., въведени с раздел 2 от Закона за изменение на закона за правомощията за разследване от 2024 г.

⁹⁰ Вж. раздел 199 от ЗПР от 2016 г., в който се посочва, че „разузнавателната служба съхранява масивен набор от лични данни, ако (а) разузнавателната служба получи набор от информация, който включва лични данни, отнасящи се до редица лица, б) характерът на набора е такъв, че по-голямата част от лицата не представляват и е малко вероятно да представляват интерес за разузнавателната служба при изпълнението на нейните функции, в) след първоначален преглед на съдържанието разузнавателната служба съхранява набора за целите на изпълнението на своите функции, и г) наборът се съхранява или ще се съхранява в електронен формат за анализ при изпълнението на тези функции“.

⁹¹ Вижте Министерство на вътрешните работи, Документ за политиката „Законопроект за (изменение на закона за) правомощията за разследване “: Масиви от лични данни и масиви от лични данни на трети страни <https://www.gov.uk/government/publications/investigatory-powers-amendment-bill-factsheets/investigatory-powers-amendment-bill-bulk-personal-datasets-and-third-party-bulk-personal-datasets>.

⁹² Вж. съображение 99 от проекта на решение.

⁹³ Раздел 200, параграфи 1 и 2 от ЗПР от 2016 г.

„заповед“ и „индивидуално разрешение“ не следва да се бъркат и не могат да се използват взаимозаменяемо.⁹⁴ Това важи в още по-голяма степен, тъй като съдебното одобрение, което се изисква за индивидуалните разрешения, се ограничава до въпроса дали конкретният набор от данни отговаря на критериите, за да бъде класифициран като оправдаващ само ниско или никакво основателно очакване за неприкосновеност на личния живот съгласно член 226А от ЗПР от 2016 г.⁹⁵ „Разрешението по категория“ е различно от „индивидуалното разрешение“ и на практика отменя действието — съгласно раздел 226Б, параграф 6, буква а) от ЗПР от 2016 г. — на изискването за съдебно одобрение на индивидуално разрешение, когато такова разрешение се отнася до набор от данни, попадащи в обхвата на разрешение за категория. Това е така, защото вече ще е взето решение, одобрено от съдебен комисар, че всеки набор от данни, който попада в обхвата на описанието в разрешението за категорията, действително е набор от данни, за който ще се прилага раздел 226А.

108. Въпреки че тези изменения се отнасят до запазването и разглеждането на масиви от лични данни, а не до първоначалното им прихващане или събиране, ЕКЗД би искал да подчертае значението, което ЕСПЧ придава на предварителното независимо разрешение в контекста на обработването на масиви от лични данни. Съдът постанови, че „за да се сведе до минимум рискът от злоупотреба с правомощията за масово прихващане, [...] процесът трябва да бъде подложен на „гаранции от начало до край“, което означава, че на национално равнище на всеки етап от процеса трябва да се прави оценка на необходимостта и пропорционалността на предприеманите мерки; че масовото прихващане трябва да бъде подложено на независимо разрешение в самото начало, когато се определят целта и обхватът на операцията; и че операцията трябва да бъде подложена на надзор и независим последващ преглед.“⁹⁶ С оглед на това и въз основа на цялостен подход, като се вземат предвид всички обстоятелства по случая при оценката на адекватното ниво на защита, ЕКЗД счита, че съхраняването и проверката на масиви от лични данни следва да подлежат най-малко на предварително разрешение от независим орган или на систематична независима последваща проверка от съд или равностоеен орган, т.е. независим орган, който може да взема обвързващи решения.
109. С оглед на оставащите необходими разяснения ЕКЗД настоятелно призовава Комисията да проучи допълнително понятията „индивидуални разрешения“ и „разрешения за категории“ съгласно Закона за изменение на ЗПР от 2024 г. Освен това ЕКЗД приканва Комисията да следи отблизо прилагането на практика на термина „ниски или никакви разумни очаквания за защита на неприкосновеността на личния живот“. Въпреки че в раздел 226А от ЗПР от 2016 г. се определят редица критерии за такава констатация, ЕКЗД счита, че е важно да се наблюдава прилагането им, тъй като те потенциално подлежат на широко тълкуване⁹⁷.

⁹⁴ Това обаче изглежда е случаят в съображения 99 и 100 от проекта на решение.

⁹⁵ В раздел 226ВВ, параграф 1 от ЗПР от 2016 г. се посочва, че когато решава дали да одобри решение за предоставяне на индивидуално разрешение или на разрешение за категория, съдебният комисар трябва да преразгледа заключенията на лицето, издало разрешението, за да провери дали раздел 226А се прилага по отношение на множеството лични данни, описани в разрешението, или съответно дали раздел 226А се прилага по отношение на всеки набор от данни, който попада в категорията набори от данни, описана в разрешението.

⁹⁶ ЕСПЧ, решение по дело Big Brother Watch и др. с/у Обединеното кралство от 25 май 2021 г., § 350.

⁹⁷ Член 226А от ЗПР от 2016 г. се отнася например до естеството на данните, степента, в която данните са били оповестени публично, или степента, в която данните са широко известни.

4.2.3. НАДЗОР И СРЕДСТВА ЗА ЗАЩИТА

110. Както е посочено в проекта на решение и както бе анализирано по-рано в Становище 14/2021, комисарят за надзор на органите с правомощията за разследване (КНОПР) и неговата служба (СКНОПР) играят централна роля в надзора на използването на правомощията за разследване от британските разузнавателни агенции. Освен това Трибуналет за правомощията за разследване (ТПР) е съдебният орган, компетентен да предоставя правна защита в това отношение. Както вече беше посочено в раздел 3.1.5. относно надзора в областта на правоприлагането, Законът за изменение на ЗПР от 2024 г. внесе само ограничени промени, по-специално чрез въвеждането на заместник-комисари по правомощията за разследване. Следователно коментарите на ЕКЗД в неговото Становище 14/2021 остават напълно валидни⁹⁸.
111. ЕКЗД отбелязва положително прозрачното годишно докладване от страна на СКНОПР, наличието на подробни статистически данни за периода 2019—2023 г., включително относно използването на правомощията за събиране на масиви от данни от страна на разузнавателната общност в Обединеното кралство и относно решенията за насочване и целевите разрешения за целите на придобиването на данни съгласно Споразумението за достъп до данни между Обединеното кралство и САЩ. ЕКЗД също така обръща специално внимание на надзорните дейности на СКНОПР по отношение на прихващането на масиви от данни от Правителствената централа за комуникации (ПЦК), подчертани от Комисията в съображение 102 от проекта за решение. В този смисъл, Комитетът приканва Комисията да продължи да следи отблизо ефективността на системата за надзор в тази област, по-специално по отношение на пропорционалността на исканията за прихващане на масиви от данни⁹⁹.
112. Освен това ЕКЗД отбелязва, че Трибуналет за правомощията за разследване също е публикувал публичен доклад за своите дейности и съдебна практика за периода 2021—2023 г.¹⁰⁰. В него се подчертават, наред с другото, важни и относими развития, като решението на Европейския съд по правата на човека по дело *Wieder u Guarneri с/у Обединеното кралство*, в което се постановява, че физически лица навсякъде по света могат да предявят иск в рамките на Директивата относно правата на човека, ако действията са извършени от публичен орган на Обединеното кралство и са се случили в Обединеното кралство. Поради това ЕКЗД приканва Комисията да включи също дейностите на Трибунала в своята оценка и в бъдещите прегледи на проекта за решение.

5. ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ, ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ И ПОДНОВЯВАНЕ НА ПРОЕКТА НА РЕШЕНИЕ

113. Европейският комитет за защита на данните отбелязва, че окончателното решение за адекватно ниво на защита ще се прилага в продължение на шест години, т.е. до 27 декември 2031 г. По този начин Обединеното кралство ще продължи да бъде единствената трета страна, чието решение за адекватно ниво на защита съдържа клауза за изтичане на срока на действието, съчетана със задължителния периодичен преглед, предвиден в член 45, параграф 3 от ОРЗД. ЕКЗД разбира,

⁹⁸ Вж. Становище 14/2021, точки 200—215.

⁹⁹ За повече информация вж. Годишния доклад за 2023 г. на комисаря по правомощията за разследване, достъпен на следния адрес: https://ipco-wpmedia-prod-s3.s3.eu-west-2.amazonaws.com/E03270100-HC_603-IPCO-Annual-Report-2023-Web_Accessible.pdf, стр. 31, точка 6.41.

¹⁰⁰ <https://investigatorypowertribunal.org.uk/wp-content/uploads/2024/11/Investigatory-Powers-Tribunal-Report-2024.pdf>

че новата правна рамка на Обединеното кралство ще изисква специално внимание, и призовава Комисията внимателно да наблюдава прилагането на ЗДИД, включително областите на фокус, изложени в настоящото становище, както и всякакви други промени в Обединеното кралство.

114. ЕКЗД приветства факта, че в съображение 68 от проекта на решение се посочва ролята на Комитета (и на групите на гражданското общество) в механизма за периодичен преглед в съответствие с Препоръка 01/2021 на ЕКЗД¹⁰¹. Що се отнася до практическото участие на ЕКЗД и неговите представители в подготовката и провеждането на бъдещия преглед, Комитетът отново заявява, че цялата необходима документация следва да бъде предоставяна в писмен вид в достатъчно дълъг срок преди прегледа.
115. От допълнителните обяснения, предоставени от Комисията във връзка със съображение 113, ЕКЗД разбира, че намерението е в края на четирите години да се извърши преглед, въз основа на който Комисията ще изготви публичен доклад¹⁰². Този преглед ще помогне на Комисията да прецени дали, най-късно шест месеца преди изтичането на срока на действие на проекта на решение, да започне процедура за удължаване на срока на действие на проекта за решение¹⁰³.
116. ЕКЗД приветства това намерение и отбелязва, че прегледът има различна цел от клаузата за изтичане на срока на действие и играе важна роля в наблюдението на правната рамка. Поради това Комитетът очаква преразглеждането да се проведе след четири години и насърчава Комисията да пристъпи своевременно към него.
117. Разбирането на ЕКЗД е, че при този бъдещ преглед ще се вземат предвид елементите, посочени в Решение за изпълнение 2021/1772 на Комисията, и че съображенията относно спирането и отмяната на решението все още са валидни¹⁰⁴. За целите на правната сигурност, Комитетът счита, че такова разяснение би могло да бъде включено в окончателното решение за адекватно ниво на защита.

За Европейския комитет по защита на данните

Председател

(Anu Talus)

¹⁰¹ Вж. съображение 19 от Препоръка 01/2021 на ЕКЗД.

¹⁰² Вж. съображение 110 от проекта на решение.

¹⁰³ Вж. съображение 113 от проекта на решение.

¹⁰⁴ Вж. съображения 168—171 от Решение за изпълнение 2021/1173 на Комисията.